

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ "Ο ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ"

ΤΕΥΧΟΣ 10, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ-ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2010

Αφιέρωμα στο Γεωργίτσι

Σελίδες 13, 16-17, και 29

ΚΑΣΤΑΝΙΑ: ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟ-ΜΑΜΑ

Ξαναγεννιέται ο υπεραιωνόβιος θεσμός

σελ. 4-5

ΑΓΟΡΙΑΝΗ: ΟΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Η συνάντηση πολιτισμού και ξεφαντώματος

σελ. 10 και 22-23

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ: Η "ΩΡΑΙΑ ΕΛΕΝΗ" ΤΙΜΑ

Οι ξενιτεμένοι τιμούν τους σκαπανείς τους

σελ. 8-9

Σημείωμα του εκδότη

ΟΡΑΜΑ: Είναι το πραγματοποιήσιμο όνειρο, η εξισορροπημένη διαφορά μεταξύ ονείρου και της ισχύουσας πραγματικότητας. Για να έχεις όραμα, πρώτα πρέπει να γνωρίζεις ποια είναι η αποστολή σου. Κι άμα γνωρίζεις και θέσεις και το όραμά σου, δηλαδή τι θέλεις να είσαι σε 5-8 χρόνια από τώρα, τότε διατυπώνεις μια δήλωση πρόθεσης – προορισμού και μετά βάζεις και στόχους, δηλαδή χρονικά προσδιορισμένα μετρήσιμα βήματα, που θα υποστηρίζουν το σκοπό σου. Δεν κάνουμε μάθημα management. Όλα αυτά είναι απαιτήσεις του νόμου 3230 του Φεβρουαρίου 2004 για τη Δημόσια και Αυτοδιοικητική

(τώρα Περιφερειακή) Διοίκηση. Από τα πεπραγμένα αρκετών Δήμων στην Ελληνική επικράτεια που βρίσκονται στη γνώση μας, συμπεριλαμβανομένου του Δήμου Πελλάνας – που μας αποχαιρετά -, τα παραπάνω είναι κενό γράμμα. Μην ξεχάσουμε, η ανώτερη διοίκηση είναι αυτή που θέτει το όραμα.

Και έτσι καθώς το καράβι πήγαινε χύμα στο κύμα, βασιζόμενο είτε στην προσωπική παρέμβαση ορισμένων συνειδητών ή ασυνειδητών συμμετόχων στην τοπική ηγεσία, είτε στην ικανοποίηση στόχων για στενό όφελος ορισμένων που παροδικά ή μόνιμα βρίσκονται στα πράγματα – μαγκιά τους-

είτε σε μικρορουσφετάκια, εμφανίζεται και ο Καλλικράτης. Ο Δήμος Σπάρτης είναι μπροστά μας και στην κούρσα των περιφερειακών εκλογών, η συζήτηση ανάβει για το ποιος θα τερματίσει τελικά πρώτος, πράγμα το οποίο συνήθως σχετίζεται με το τι χρίσμα έχει, αν έχει εξασφαλίσει το μεγαλύτερο σόι, τι αναγνωρισιμότητα έχουν οι σύμβουλοί του. Όμως τα ερωτήματα είναι αμείλικτα και τα θέτει η πραγματικότητα. Ποιοι είμαστε, πού πηγαίνουμε, πού θέλουμε να είμαστε μετά από 5-6 χρόνια; Ο νέος Δήμος μας τι θέλουμε να είναι π.χ. το 2015; Θέλουμε να έχουμε ανάπτυξη και θέσεις

εργασίας στον αγροτικό τομέα, στον μεταποιητικό, στις υπηρεσίες, στον τουρισμό; Πώς θα στηριχθούν; Ποιες είναι οι στρατηγικές επιλογές; Ίσως ζητάμε πολλά βρε αδελφέ, αλλά τουλάχιστον ας σκύψουμε λίγο στα προβλήματα, ας κατανοήσουμε επιτέλους τι γίνεται γύρω μας και ας διαλέξουμε ανάμεσα σ' αυτούς που έχουν πεπραγμένα και έργο προς όφελος της κοινωνίας συνολικά, αν βρίσκονται ήδη στην τοπική αυτοδιοίκηση και σ' αυτούς, που με καθαρό βλέμμα στηρίζουν τη δυνατότητα να έχει να ελπίζει αυτός ο τόπος σε ένα πραγματοποιήσιμο όνειρο.

Καλό βόλι.

Έντυπη εφημερίδα
«ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»

Ιδιοκτήτης: Πολιτιστικός Σύλλογος Καστορείου «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»

Ταχυδρομική Διεύθυνση:
Καστόρειο Λακωνίας, τ.κ. 23059
τηλ.: 6973208890, 6944377514
http://kastori.gr, http://polydefkis.gr
e-mail: info@polydefkis.gr

Εκδότης: Η Πρόεδρος Ευγενία Λαμπή
Αρχισυντάκτρια: Βαρβάρα Κεμερίδου
Συντακτική Επιτροπή
Βαρβάρα Κεμερίδου,
Ευγενία Λαμπή, Ελένη Βλαχογιάννη,
Αναστασία Καδρακάζη,
Γαρυφαλία Ρουμελιώτη,
Θάνος Τζωρτζάκης, Γιάννης Αρφάνης.

Επιμέλεια Ύλης
Αγροτικά, Αθλητικά: Γιάννης Αρφάνης
Επιστημονικά: Ευγενία Λαμπή,
Κωνίνος Καλκανδής
Κοινωνικά: Ελένη Βλαχογιάννη,
Καίτη Σμυρνίου
Οικονομικά: Κωνίνος Καλκανδής,
Θάνος Τζωρτζάκης
Πολιτιστικά: Βαρβάρα Κεμερίδου,
Ευγενία Λαμπή
Φωτογραφικό υλικό: Βασ. Λαγανάς,
Γιάννης Αρφάνης, Γιώργος
Κουρεμπής, Γ. Λαγανάς, Θ. Ανδριανός
Χορηγίες: Καίτη Σμυρνίου
Ρεπορτάζ: Γιώργος Κουρεμπής
Καστανιώτικα: Γιώργος Λαγανάς

Αναπλοκρίτες
Καστόροι – Βόρειοι Δήμοι:
Δημητράκης Κραμποβίτης,
Θεόδωρος Αλαφονγιάννης,
Παναγιώτης Λαμπράκης, Θανάσης
Δημητράκοπουλος, Νίκος Λαγανάς
ΗΠΑ, Βοστώνη: Eugenia Markos,
Νέα Υόρκη: Panagiotis Pantazis,
Αλάσκα: Maria Bascous
Αυστραλία: Angela Vasilas

Εκτύπωση offset:
Μπουζάλας-Ζουανέλης ο.ε.
25ης Μαρτίου 123, Περιστέρι
τηλ.: 2105781638

Καστανιώτικα

Σε λίγες εβδομάδες θα γίνουν εκλογές για την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Με τον «Καλλικράτη» στην περιοχή μας δημιουργείται ένας Δήμος μαμούθ με έδρα τη Σπάρτη που αρχίζει από τον Λογκανίκο και φθάνει μέχρι την Γκορυσά. Το πώς θα λειτουργήσει αυτό το σχήμα, μένει να το δούμε. Πολλοί πατριώτες μας θα πολιτευτούν και θα ζητήσουν την ψήφο όλων. Ας επιλέξουμε τους πιο ορεξάτους και φυσικά αυτούς που έχουν δουλέψει και ξέρουν από κοινωνία με γνώμονα πάντα το καλό του τόπου μας. Η στήλη εύχεται σε όλους τους υποψηφίους καλή επιτυχία

Για τρίτη συνεχή χρονιά, από τα «Καστανιώτικα» σας έχουμε παραλείπόμενα από τον Αγιάνη. Στις 29 Αυγούστου οι προσκυνητές ήταν 165. Το νούμερο μας το έδωσε ο Χρ. Κορυτζής, που χρόνια τώρα κάνει την καταμέτρηση. Οι άρτοιοι ήταν 7 και πρώτοι έφρασαν

στην κορυφή, πριν το ξημέρωμα η Θεοδώρα και ο Γιάννης Τσαρκαλής με το θείο τους Νίκο Λαγανά. Άντε, και του χρόνου.

Σήμερα στο χωριό μας και στο Κέντρο Υγείας, υπό τη διεύθυνση της εξαιρετικής γιατρού Ευσταθίας Αραχωβίτη, αντιμετωπίζεται γρήγορα και αποτελεσματικά όποιο πρόβλημα υγείας προκύψει για τους κατοίκους της ευρύτερης περιοχής και αν χρειαστεί, γρήγορα γίνεται διακομιδή του περιστατικού στο Νοσοκομείο.

Πριν μερικές δεκαετίες, όπου τα μέσα ήταν πενιχρά, οι συγκοινωνίες και οι μεταφορές υποτυπώδεις, δύο γιατροί στο χωριό μας, συνεπικουρούμενοι και από τους δύο φαρμακοποιούς του τόπου μας τα μεταπολεμικά χρόνια, έσωσαν πολλές ζωές.

Ας αποτίσουμε φόρο τιμής σε αυτούς τους αείμνηστους πατριώτες μας. Αναφέρομαι στους γιατρούς Σταμάτη Αλειφέρη και Αριστείδη

Σκρουμπέλο και στους φαρμακοποιούς Δήμο Οικονομόπουλο και Παναγιώτη Δημητράκη. Ελπίζω σε κάποιο προσεχές τεύχος να κάνουμε ένα αφιέρωμα σε αυτούς τους σπουδαίους πατριώτες μας, αλλά καλό θα είναι να γίνει και μια εκδήλωση με παράλληλη έκθεση με φωτογραφίες από την ζωή τους στο Ίδρυμα Μπακή, το οποίο βρίσκεται εν υπνώσει.

Τελειώνοντας ας αναφερθούμε και σε κάτι που αφορά το Γεωργίσι- μιας και έχουμε αφιέρωμα σε αυτό το τεύχος. Συχνά, από την εκπομπή της ΕΡΤ «μένουμε Ελλάδα», γίνεται παρουσία του χωριού. Σχεδόν πάντα, αναφέρονται στην τοπική κουζίνα και ο Γιάννης ο Γκλέκας μπροστά στην κάμερα φτιάχνει τον νόστιμο καγιανά. Αν βρεθείτε στο Γεωργίσι δοκιμάστε τον. Ο Καστανιώτης, που πρόσφατα τον δοκίμασε, σας τον συνιστά ανεπιφύλακτα.

Γεια σας πατριώτες

Ο Καστανιώτης
gld@otenet.gr

Οι δράσεις του τριμήνου

Καλλιτεχνικό εργαστήριο για παιδιά οργάνωσε ο Πολυδεύκης στα πλαίσια των εκδηλώσεων του Πανηγυριού του Καστορείου, την Παρασκευή 23 Ιουλίου 2010, με σημαντική συμμετοχή παιδιών.

Ενεργή συμμετοχή στο Πανηγύρι του Καστορείου είχε ο σύλλογός μας με περίπτερο όπου εκτέθηκαν μεταξύ άλλων τα έργα των παιδιών από το καλλιτεχνικό εργαστήριο και ένα δείγμα εδεσμάτων από «Εντόπιες Γεύσεις» που παρασκευάστηκαν από γυναίκες του Καστορείου.

Επίσης ο Πολυδεύκης συμμετείχε με περίπτερο στο φεστιβάλ Σελλασίας.

Η ομάδα Ελληνικού Παραδοσιακού Χορού Καστορείου, συμμετείχε στις πολιτιστικές εκδηλώσεις της Αγόριανης στις 16 Αυγούστου 2010.

(Διαβάστε το σχετικό άρθρο).

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΡΙΜΗΝΟΥ

Για το επόμενο τρίμηνο ετοιμαζόμαστε για:

► Εξόρμηση με θέμα τη διερεύνηση αναστήλωσης του Κάστρου στο Καστρί και αναζήτηση δράσεων για την ανάδειξη του Μετοχίου.

► Ενέργειες για την προμήθεια παραδοσιακών στολών που είναι απαραίτητες για τη «Σχολή Ελληνικού Παραδοσιακού Χορού Καστορείου».

► Την έκδοση ιστορικού και λαογραφικού βιβλίου που θα αναφέρεται κυρίως στο Καστόρι καθώς και την έκδοση των απομνημονευμάτων του Δημητρίου Δημητρακάκη με ιστορικές πληροφορίες και ανέκδοτα από την Ελληνική Βουλή του 1859-1868.

► Την έκδοση ημερολογίου του 2011.

► Τη σηματοδότηση ενός μονοπατιού στον Ταύγετο, με χορηγία του Πολυδεύκη.

Προσφορά των κατοίκων στην ομάδα ελληνικού παραδοσιακού χορού Καστορείου

Στην προσπάθεια που κάνει ο Σύλλογος «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ», προκειμένου να βρεθούν χρήματα για την αγορά παραδοσιακών στολών, διοργάνωσε αγορά με διάφορα αντικείμενα και εντόπιες γεύσεις από γλυκά, κομπόστες, μαρμελάδες και τουρσί, που παρασκεύασαν συμπατριώτες μας και μέλη μας με προϊόντα του χωριού μας. Σε αυτή μας

την προσπάθεια βρήκαμε χορηγούς την Παναγιώτα Μίχου - Παπαδοπούλου, τη Μαρία Καλομοίρη και την κόρη της Ράνια Θεοδωρακοπούλου, τη Βαρβάρα Κεμερίδου, τη Χριστίνα Σμυρνίου, τη Βασιλική Ξιάρχου, την Καλλιρόη Λαμπή, την Αφρούλα Βισβή και την Αναστασία Τζωρτζάκη. Ευχάριστη έκπληξη για τα παιδιά της Ομάδας Ελληνικού

Παραδοσιακού Χορού Καστορείου, ήταν η ευγενική χειρονομία των παιδιών, που απαρτίζουν του «Μικρούς Εξερευνητές Αγόριανης» να τους δωρίσουν από μία κούπα, ως αναμνηστικό, για την χορευτική τους παρουσία, κατά την έναρξη του Πανηγυριού στην Αγόριανη.

ΕΒ

3^η Απολογιστική Γενική Συνέλευση του Πολυδεύκη

Στις 14 Αυγούστου 2010 έγινε στο Καστόρι η 3^η απολογιστική Γενική Συνέλευση του Πολυδεύκη. Η συμμετοχή των μελών ήταν περιορισμένη. Επειδή θεωρούμε ότι η συνεισφορά όλων είναι σημαντική αλλά οι δυσκολίες για αυτοπρόσωπη συμμετοχή δεδομένες, θέλουμε να δηλώσουμε σε όλα τα μέλη ότι μπορούν να επικοινωνούν και να καταθέτουν προτάσεις και γνώμες τους, είτε μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, είτε με επιστολές. Επίσης, μη διστάσετε να μας τηλεφωνείτε και να μας λέτε τη γνώμη σας.

Μετά τη συζήτηση των πεπραγμένων και του οικονομικού απολογισμού, έγινε εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου για το Πρόγραμμα Δράσης της επόμενης χρονιάς. Έγιναν προτάσεις από αρκετά μέλη (Θ. Δημητρακόπουλος, Β. Κεμερίδου, Ε. Βλαχογιάννη, Κ. Σμυρνίου) να επικεντρώσει το ενδιαφέρον του Πολυδεύκη σε πολιτιστικές δράσεις, που έχει ανάγκη η περιοχή. Τονίσθηκε (Ε. Λαμπή) ότι ο Πολυδεύκης θα συμμετέχει σε διοργανώσεις εκδηλώσεων, όπου θα υπάρχει σαφής καθορισμός στόχων και αρμοδιοτήτων. Επίσης ειπώθηκε (Α. Κατρακάζη, Ε. Λαμπή) ότι με τις «Εντόπιες γεύσεις» γίνεται προσπάθεια να αναδειχθεί μια δράση παρασκευής τοπικών προϊόντων, η οποία θα λειτουργήσει αυτοτελώς, ανεξάρτητα από το Σύλλογο. Ο Πολυδεύκης απλώς «ρίχνει» την ιδέα. Σημαντική δράση αποτελεί η στήριξη της Ομάδας Παραδοσιακού Χορού.

Πρέπει να τονιστεί ότι όλες οι δράσεις του Συλλόγου υποστηρίχθηκαν οικονομικά από τις συνδρομές και τις χορηγίες μελών, καθώς και από έσοδα που εισπράχθηκαν από διάφορες εκδηλώσεις. Μέχρι τώρα ο Σύλλογος δεν έχει χρηματοδοτηθεί από καμία επίσημη αρχή.

Απ' τις μορτές μας

«ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ Τ' ΑΣΤΙΟΜΑΜΜΑ»

*Οι πρώτοι που ερχόντανε σκηνίτες οι τουγκάνοι
που φέρνανε σαράβαλα μουχάρια και
φαιδούρια, μα και την απαραίτητη μαζί τους
την αρκούδα. Και κάτι παιχνιδιάρικα και
βρώμικα μαϊμούδια.*

*Οι γύρω κήποι ανοίγανε και μπάινανε τα ζώα
που φέρνανε για πούλημα με τζίβα στο σαμάρι
Η τζίβα τότε ήτανε σημάδι, ότι πουλιέται
και από τα ζώα γιόμιζε ως πάνω η πραγμα
και αριστερά του δρόμου φτόνανε ως και τη
ρεματιά*

*Πρώτοι στο έμπα φάνταζαν φιμούρες
φωτογράφων*

*Η μια φιμούρα σε έδεικνε στο άζογο καβάρα
και άζηη πως επέταζε με το αεροπλάνο
Και έβλεπε «Ευ ενδύμιον» εγράφανε δυμάμαι...*

Απόσπασμα από ποίημα του Γιάννη Κορτζή

Στις 23, 24, και 25 Ιουλίου πραγματοποιήθηκε με επιτυχία στο Καστόρειο το εδώ και εκατονταετίες θεσμοθετημένο Καστανιώτικο πανηγύρι, με τη νέα του μορφή. Η συμμετοχή των συμπατριωτών μας ήταν μεγάλη σε όλες τις εκδηλώσεις. Συνδιοργανωτές του πλούσιου προγράμματος σε πολιτιστικές, καλλιτεχνικές και αθλητικές εκδηλώσεις ήταν ο Δήμος Πελλάνας, το Τοπικό Συμβούλιο Καστορείου, ο Εμποροεπαγγελματικός Σύλλογος Καστορείου, ο Σύλλογος Φίλων Ταυγέτου «Η ΛΟΥΣΙΝΑ» και ο Πολιτιστικός μας Σύλλογος «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ». Στα πλαίσια του προγράμματος πραγματοποιήθηκαν: Ενδιαφέρουσα για τους αγρότες μας ενημερωτική ημερίδα στο Πολιτιστικό Κέντρο «Μπακή» με θέματα α) «εδαφολογική έρευνα στο Δήμο Πελλάνας» με εισηγητή τον Γεωπόνο κ. Χρυσάνθο Κωστάκο και β) «Βιοκαλλιέργεια στη Λακωνία», με εισηγητή τον κ. Δημήτριο Δημητριάδη. Επίσης, ομιλία από τον Υποστράτηγο ε.α. του Πυροσβεστικού Σώματος κ. Κων/νο Βουνάση με θέμα «Εθελοντισμός – Πυροπροστασία». Για τα παιδιά πραγματοποιήθηκε παράσταση Καραγκιόζη και καλλιτεχνικό εργαστήριο με την καθοδήγηση της ζωγράφου και γλύπτριας Βασιλικής Αντωνάκη. Αθλητικές εκδηλώσεις και αθλοπαιδιές, για τα παιδιά αλλά και τους μεγάλους και απονομή μεταλλίων στους νικητές. Έκθεση φωτογραφίας με θέμα «Ταυγέτος – Οικοτουριστικές Διαδρομές» πραγματοποιήθηκε στο Γραφείο του Συλλόγου Φίλων του Βουνού Ταυγέτου «Λουσίνα»

Απ' τις γιορτές μας

Στο πανηγύρι του Άγιο Μάμα

και πεζοπορία στο μονοπάτι από Άγιο Μάμα μέχρι την Τίκλα. Το πρόγραμμα εμπλουτίστηκε με δύο μουσικές βραδιές, που πραγματοποιήθηκαν η μία στην πλατεία, με μουσικούς παιδιά του Μουσικού Γυμνασίου Σπάρτης και η άλλη στον Άγιο Μάμα. Στις εκδηλώσεις παραβρέθηκαν ο Δήμαρχος κ. Δημήτριος Γομάτος, ο Βουλευτής της Ν.Δ. κ. Γρηγόριος Αποστολάκος, ο Νομάρχης Λακωνίας κ. Κων/νος Φούρκας, ο Δήμαρχος του Δήμου ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ

Οινούντος κ. Ευάγγελος Βαλιώτης, ο Πρόεδρος Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Νομού Λακωνίας κ. Σταύρος Αργειτάκος, φορείς του τόπου μας και άλλοι επίσημοι. Μπορούμε να πούμε ότι αυτό το εορταστικό τριήμερο, με την προσπάθεια όλων των φορέων αλλά και την υποστήριξη των συμπατριωτών μας, κάθε χρόνο γίνεται και καλύτερο.

Ε. Βλαχογιάννη

Μικρές ιστορίες από τη ζωή και τη δράση των ανθρώπων των χωριών μας

Η μικρή αυτή συλλογή από ιστορίες, άλλες πραγματικές, άλλες όχι και τόσο μα που έχουν μέσα τους έναν πυρήνα αλήθειας, είναι ένα μικρό δείγμα από τη δουλειά του συμπατριώτη μας Ευαγ. Ανδριανού.

Ευαγγέλου Ανδριανού

Κατά την επιδρομή του στην Πελοπόννησο ο Ίμπραήμ, ο οποίος είχε στρατοπεδεύσει στη Σελλασιά, ήθελε να καταλάβει και να καταστρέψει και την Καστανιά που είχε λάβει ενεργό ρόλο στην Έπανάσταση του 1821 με επί κεφαλής τις οικογένειες Τζωρτζάκη, Νικολοπούλου, Παπαδοπούλου, Δημητρακάκη και άλλες. Τότε η Καστανιά σώθηκε κατά τον έξις τρόπο: Στόν πύργο του Τζωρτζάκη γινόταν γλέντι με τις απαραίτητες τουφεκίες για τό γάμο της αδελφής του Άναγνώστη Τζωρτζάκη με τον Κουρούπη ή Αλειφέρη. Όταν έμαθαν στο χωριό ότι έρχεται τό απόσπασμα του Ίμπραήμ, όλοι έφυγαν στό βουνό. Ό γαμπρός όμως με τόν αδελφό της νύφης, αφού ασφάλισαν τά γυναικόπαιδα στό βουνό, κατέβηκαν από τά ύψώματα της «Τίγκλας» με άλλους πολεμιστές και έστησαν ένεδρα. Όταν τό απόσπασμα του Ίμπραήμ πλησίασε, έρριξαν και σκότωσαν τόν επί κεφαλής. Όταν οί μουσουλμάνοι είδαν τόν άρχηγό τους νεκρό και έπειδή είχαν άκούσει τις τουφεκίες του γάμου, φοβήθηκαν ότι οί δικοί μας είναι πολλοί και γύρισαν πίσω άπρακτοι. Αυτά μου είχε

διηγηθί ή γιαγιά μου από τή μητέρα μου Χριστίνα Νικολάου Παπαδοπούλου ή Μπαμπάλετσο, από τήν οικογένεια τών Παπαδοπουλαίων που άναφέρω πίο πάνω. Έπειδή ο Ν. Παπαδόπουλος ήταν έγγονός από τή μητέρα του ζευγαριού του όποιου γινόταν ο γάμος κατά τήν ήμέρα της άπόπειρας του Ίμπραήμ, ή παράδοση του περιστατικού σωζόταν ζωντανή στην οικογένεια και γι' αυτό πρέπει να θεωρήσουμε τό περιστατικό ως Ιστορικώς βέβαιο παρ' όλο ότι δέν μου είναι γνωστές άλλες σχετικές Ιστορικές πηγές.

Ευτράπελα για τύπους της περιοχής μας

Ό άφελής

Ό πατέρας της κοπέλλας με τόν άρραβωνιαστικό της άνοιγαν τά θεμέλια για να κτισθί τό σπίτι που θα στέγαζε τό νέο ζευγάρι. Συνάντησαν όμως μιά ριζιμιά πέτρα που δέν μπορούσαν να τήν βγάλουν. Έκαναν διακοπή στην προσπάθεια και με τήν ευκαιρία αυτή ο γέρος θέλησε να δοκιμάση και άν έκοβε τό μυαλό του ύποψήφιου γαμπρού του για τή «σπιρτάδα» του όποιου δέν είχε και τις καλλίτερες πληροφορίες. Του είπε

λοιπόν: «Όπως βλέπεις δέν μπορούμε να βγάλουμε τήν πέτρα. Πάρε δυό δραμές και πήγαινε στό μπακάλικο να πάρης λίγο ζύγκι να αλείψουμε τήν πέτρα να έρθουν τή νύχτα τά σκυλιά να τήν φάνε». Ό νεαρός πήρε τά λεφτά και πήγε να αγοράση ζύγκι να αλείψουνε τήν πέτρα για να τή φάνε τά σκυλιά. Δέν ξέρουμε τή άπέγινε ο γάμος, αλλά μπορούμε να ύποθέσουμε ότι θα σχόλασε.

Ό κουτοπόνηρος

1. Ό κουτοπόνηρος, άς τόν είπούμε Θανάση, άγόρασε στην πόλη μιά βοϊδοκοιλιά και ξεκίνησε για τό χωριό να τή φτιάξη πατσιά. Περώνοντας έξω από ένα περιβόλι με πορτοκαλιές ρώτησε τήν κυρά του περιβολιού: «Νά πάρω πορτοκαλία;». «Πάρε», του είπε ή γυναίκα. Ό Θανάσης τότε άρχισε να κόβη πορτοκαλία και να τά ρίχνη στη βοϊδοκοιλιά. Όταν τελείωσε, τήν έκοψε στόν ώμο και κίνησε να φύγη. «Ε, πατριώτη, δέν θα πληρώσης;», φώναξε ή γυναίκα. Ό Θανάσης φόρεσε ένα κατάπληκτο πρόσωπο και ρώτησε: «Μέ πληρωμή τάχετε;» «Άμ τί, τσάμπα;» «Δέν έχω λεφτά, πάρτα πίσω» είπε ο Θανάσης και άρχισε να βγά-

ζη τά πορτοκαλία από τή βοϊδοκοιλιά. Όταν είδε ή γυναίκα να βγαίνουν τά πορτοκαλία με τις άκαθαρσίες, έπιασε τή μύτη της και έδιωξε τό Θανάση που ήσυχα-ήσυχα ξανάβαλε τά πορτοκαλία στην βοϊδοκοιλιά, τήν έκοψε στόν ώμο και ξεκίνησε για τό χωριό χαμογελώντας κάτω από τά μουστάκια του άφου είχε καταφέρει να τή γιομίση πορτοκαλία τσάμπα.

2. Άλλη μιά φορά, ο Θανάσης, φόρεσε τό πίο ταπεινό του ύφος και προσκολλήθηκε στην παρέα που είχε άνεβή στό βουνό του Άη-Γιάννη από τήν παραμονή της γιορτής. Οί γυναίκες της παρέας, που δέν τόν ήξεραν, συγκινήθηκαν από τήν εμφάνισή του και άρχισαν να τόν ταΐζουν. Του πρόσφεραν και ένα αυγό βραστό και μάλιστα άφου του τό καθάρισαν. Ό Θανάσης πήρε τό αυγό, τό περιεργάστηκε και ρώτησε με τό πίο άθώο ύφος: «πατακούλα είναι;». «Ό κακομοίρης, δέν έχει φάει αυγό ποτέ του», είπαν μεταξύ τους οί γυναίκες και συνέχισαν να τόν ταΐζουν με αυγά.

* Ο Ευάγγελος Ανδριανός είναι επίτιμος Αρεοπαγίτης. Κατοικεί στο Καστόρι - Καστανιά

Γράμματα στείλαμε...

Πριν ένα χρόνο περίπου από τις φιλόξενες στήλες του «Πολυδέυκτη» αρχίσαμε να στέλνουμε γράμματα στην εξουσία τοπική και όχι μόνο. Τα συνοδεύαμε και με τη σχετική

φωτογραφία. Η εξουσία όμως, ιδίως η τοπική, τα αντιμετώπισε αμήχανα ίσως και αδιάφορα. Για απάντηση ούτε λόγος. Από τη νέα περίοδο θα επανέλθουμε δριμύτεροι και δε

θα διστάσουμε να βάλουμε και τη σχετική φωτογραφία τού υπεύθυνου καθώς και τα τηλέφωνα του, ώστε ο πολίτης να ξέρει με ποιον έχει να κάνει. Η στήλη φυσικά είναι ανοιχτή

και όποιος θέλει μπορεί να γράψει το δικό του γράμμα ή να μας υποδείξει κάτι στραβό για να το φέρουμε στην επιφάνεια.

Ο Καστανιώτης
gld@otenet.gr

Υπάρχει και η άλλη πλευρά

Πρέπει πάντα να εξαιρείται η δημιουργική παρουσία των συμπολιτών μας στα κοινωνικά δρώμενα του τόπου μας, ειδικά, όταν εκδηλώνεται με ανιδιοτελή εθελοντισμό και προσωπική εργασία. Και σε κάθε τεύχος μας, ευτυχώς, έχουμε να γράφουμε για πολλούς συμπατριώτες μας, που βοηθούν και προσφέρουν, όπως:

Ο Μανώλης και η Παναγούλα (Μερεκούλια) Μαρκουλάκη μαζί με τον Γιώργο και την Άνθη Αποστολάκου με δική τους πρωτοβουλία καθάρισαν, στις αρχές του χρόνου, το μονοπάτι του Καράμαλη. Στη συνέχεια ο Μανώλης Μαρκουλάκης προσπαθεί και κάνει ό,τι μπορεί για να διατηρείται το μονοπάτι βατό.

Ο Γεώργιος Λιναρδάκης, ο Ντίνο Λαγανάς, ο Γιάννης Μερεκούλιας και ο Μανώλης Μαρκουλάκης, στα πλαίσια και των δραστηριοτήτων του Συλλόγου των Φίλων του Βουνού Ταυγέτου «ΛΟΥΣΙΝΑ», τις παραμονές της εορτής του Άι Γιάννη, στο βουνό, διάνοιξαν και καθάρισαν το μονοπάτι από το Σταυρούλη της Λουσίνας μέχρι και την εκκλησία. Μετά λίγες ημέρες, ανέβηκαν ο Παναγιώτης Παπαθεοφιλόπουλος, ο Μανώλης Μαρκουλάκης και ο Νίκος Μουτής και συντήρησαν με μικροεπισκευές το εξωτερικό (σοβάδες και σκεπή) αλλά και το εσωτερικό του ναού.

Ο Βασίλης Λαγανάς πρόσφερε τις εργασίες του στην επιδιόρθωση

της νότιας περιφράξης του Νεκροταφείου μας.

Ο Θανάσης Δημητρακόπουλος καθ' όλη τη διάρκεια του καλοκαιριού συνέδραμε το Δήμο αλλά και τους κατοίκους με το να πηγαίνει πρωί, μεσημέρι και βράδυ, να θέτει σε λειτουργία τη μηχανή, προκειμένου να στέλνει νερό από τη δεξαμενή του Πισαγιάννη στη δεξαμενή του βουνού. Όσοι από τους υποψήφιους στις ερχόμενες Δημοτικές εκλογές εκλεγούν, ας το λάβουν υπόψη τους, αμέσως μετά την εκλογή τους, για να λυθεί το πρόβλημα της υδροδότησης του χωριού όχι με ημίμετρα και εθελοντισμό, αλλά με έργα.

Ε. Βλαχογιάννη

Απολογισμός

Δ. Συμβουλίου

Την Παρασκευή 24 Σεπτεμβρίου 2010 πραγματοποιήθηκε συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου, όπου έγινε απολογισμός πεπραγμένων. Η συνεδρίαση ήταν ανοιχτή και είχαν προσκληθεί και οι φορείς της περιοχής. Από το Καστόρι παραβρέθηκε εκπρόσωπος του Εμποροεπαγγελματικού Συλλόγου.

Η προσέλευση και συμμετοχή των δημοτών ήταν περιορισμένη και αυτό δείχνει το έλλειμμα διαλόγου και επικοινωνίας των προβλημάτων στο Δήμο. Από τον Εμποροεπαγγελματικό Σύλλογο τονίστηκε ότι μιας και προχωράμε σε μια νέα μορφή αυτοδιοίκησης, ο απολογισμός αυτός θα έπρεπε να είναι ένας απολογισμός όλης της δωδεκαετίας του Δήμου Πελλάνας και ποια ήταν τα θετικά, και τα αρνητικά αποτελέσματα.

Έτσι, θα μπορούσαμε να διδαχτούμε στο τι πρέπει να απαιτήσουμε από το νέο δήμο, που θα σχηματισθεί. Επίσης, τέθηκε το θέμα του κτηρίου Σπυρόπουλου και τονίστηκε ότι όλη την τριακονταετία δεν βρέθηκε το κονδύλι για την επισκευή του. Απάντηση ουσιαστική δεν υπήρξε, με τον ένα να ρίχνει τις ευθύνες στον άλλο. Τέλος δε ακούστηκε και το “ας το αφήσουμε να γκρεμίσει”. Εδώ η σκοπιμότητα κάποιων κύκλων πρέπει επιτέλους να αποκαλυφθεί.

Ο Δήμαρχος σχετικά με την ένταξη του Δήμου Πελλάνας στο πρόγραμμα Leader 2007-2013, ενημέρωσε ότι δεν ήταν δυνατή, διότι ο Δήμος είχε ενταχθεί στο πρόγραμμα ΟΠΑΑΧ.

Θ. Δημητρακόπουλος

Γράμματα που δεν απαντήθηκαν

Εδώ και ένα χρόνο, από τη στήλη αυτή “χαιρετίσματα στην εξουσία”, επισημάναμε και αναδείξαμε διάφορα προβλήματα και θέματα που αντιμετωπίζει η περιοχή και τα οποία ανήκουν στην αρμοδιότητα κυρίως της τοπικής διοίκησης για να τα επιλύσει. Σήμερα, κάνοντας έναν απολογισμό, ας κρίνει ο αναγνώστης πώς η «εξουσία» τα διαχειρίστηκε.

Κουτσοουρούμπα: αλληπαλλήλες προσπάθειες της δημοτικής αρχής να ψηφιστεί μια μελέτη, που δε διαχειρίζεται δίκαια και ορθολογικά το νερό που δικαιούται η πε-

ριοχή, παρά τις αντιδράσεις των πολιτών.

Κτήριο Σπυρόπουλου: δεν υπάρχουν νέα σχετικά με τη χρηματοδότηση της αναστήλωσης του νεοκλασικού κτηρίου στο κέντρο του Καστορείου, παρά την προεκλογική δέσμευση της νυν δημοτικής αρχής. Αντιθέτως ακούμε ότι κάποιος θα προτιμούσαν να γκρεμιστεί το κτήριο. Μη στενοχωριέστε (!) σύντομα θα γίνει και αυτό. Τουλάχιστον ο τάφος του Δ. Σπυρόπουλου είναι τώρα περιποιημένος. Αλλά μην ξεχάσουμε και έναν άλλο τάφο, του ευεργέτη Ν. Βυνιόπουλου.

Μουσείο Φυσικής Ιστορίας που στεγάζεται στο σχολείο της Νέας Λιβεράς: ακόμη περιμένουμε μια ανέξοδη ρύθμιση για να γίνει το μουσείο επισκέψιμο.

Δε θέλουμε να υποβαθμίσουμε τα έργα που πραγματοποιήθηκαν από τη δημοτική αρχή, δεν τα βάζουμε με κανέναν, δεν μας χρηματοδοτεί κανένας. Απλώς πιστεύουμε στη Δημοκρατία και στο αποδεδειγμένο σε άλλες δημοκρατίες γεγονός, ότι ο ένας περνάει καλύτερα εκεί που περνάνε καλά και οι πολλοί.

ΕΛ

Με τους ζευγαρωμένους μας

Η “Ωραία Ελένη” τιμά τους ανθρώπους της

Τα μέλη του ΔΣ από αριστερά, Όρθιοι: Γεώργιος Κουτρομπής, Μιχάλης Βουρδούσης (Καστόρι), Νίκος Αλαφόγιαννης (Καστρί), Κω/νος Λαγανάς (Αλευρού), Δημ. Θεοδωρακάκος (Γύθειο), Καθισμένοι: Νίκη Μπακοπούλου (Λογκανίκος), Μαρίκα Αθ. Γκλέκα (Γεωργίτσι), Α. Λέντρον (Σερβείκα), Κ. Λάζαρη (Καστόρι)

Στις 26 Ιουνίου 2010 ο Σύλλογος των Βορείων Δήμων Σπάρτης “Ωραία Ελένη” τέλεσε με μεγάλη επιτυχία τον ετήσιο χορό του.

Η Πρόεδρος του Συλλόγου μας Μαρία Γκλέκα απεύθυνε σύντομο χαιρετισμό και μεταξύ των άλλων είπε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε ν’ απονείμει τιμητικές διακρίσεις σε παλαιά μέλη του συλλόγου για την μεγάλη τους προσφορά προς τον Σύλλογο.

Το αξίωμα του επίτιμου μέλους είναι, θα έλεγα, το πιο ανώτερο και πιο ευλαβές αξίωμα, που ο Σύλλογος δύναται να προσφέρει σε οποιοδήποτε μέλος. Τα Μέλη αυτά κατά την διάρκεια της ζωής τους πρόσφεραν υπηρεσίες στο σύλλογο, καθένας βεβαίως με τον δικό του τρόπο και δύναμη.

Οι άνθρωποι αυτοί, διέθεσαν πολύτιμο χρόνο από την προσωπική και οικογενειακή τους ζωή,

οραματιζόμενοι πιο ανθρώπινες σχέσεις και μια καλύτερη ποιότητα ζωής για τους πατριώτες μας.

Ήσαν και είναι άτομα άξια επαίνων και συγχαρητηρίων.

Θεωρώ ότι το ελάχιστο που μπορούσε να κάνει το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου ήταν να αναγνωρίσει την προσφορά των ανθρώπων αυτών που έδωσαν την ψυχή τους, για πάρα πολλά χρόνια, μέσα από την συμμετοχή τους στο Δ.Σ. του Συλλόγου της «Ωραίας Ελένης» και παρείχαν εξαιρετικές υπηρεσίες στο Σύλλογο.

Σε αυτό το σημείο θα σημειώσω ότι ο Σύλλογός μας πριν μερικά χρόνια, είχε ανακηρύξει το πρώτο επίτιμο μέλος, τον αείμνηστο Δημήτριο Παπαηλίου. Δυστυχώς όμως, εκείνη την εποχή, λόγω των δυσάρεστων γεγονότων, δεν έγινε η κατάλληλη τιμητική διάκριση.

Η απονομή της τιμητικής δι-

άκρισης άρχισε από το πρώτο επίτιμο μέλος τον Δημήτριο Παπαηλίου.

Η ίδρυση του Συλλόγου ήταν μια ιδέα που αναπτύχθηκε πριν τριάντα οχτώ χρόνια με την πρωτοβουλία του Δημητρίου Παπαηλίου. Ο σκοπός της ιδρύσεως του συλλόγου ήταν σαν Βορειοδημότες να βλεπόμαστε και να κρατάμε μια σχέση ανάμεσά μας.

Στις 25 Απριλίου 1972 έγινε συνέλευση των Βορειοδημοτών εις το Riviera Lounge του Ashfield, όπου πάρθηκε η απόφαση για την δημιουργία συλλόγου. Υποδείχτηκε το πρώτο Δ.Σ του συλλόγου. Ο σύλλογος ονομάστηκε Βορείων Δήμων Σπάρτης “Ωραία Ελένη”.

Ο κ. Δημήτριος Παπαηλίου, ο οποίος ήταν ο πρώτος πρόεδρος, και για πολλά χρόνια η ψυχή του Συλλόγου, έχει ταυτίσει το όνομά του με το Σύλλογο και συνέβαλε αποφασιστικά στην ίδρυσή του.

Σ’ αυτόν και στο Δ.Σ. οφείλεται η σύνταξη του καταστατικού του συλλόγου, και αργότερα σ’ αυτόν και στο Δ.Σ. οφείλεται η αγορά του διαμερίσματος στο Dulwich Hill.

Ο Σύλλογος Βορείων Δήμων Σπάρτης «Ωραία Ελένη», Τιμής Ένεκεν Απονέμει τιμητική διάκριση και ανακηρύττει τον ιδρυτή του συλλόγου μας Δημήτριο Παπαηλίου «Επίτιμο Πρόεδρο» εις ένδειξη ευγνωμοσύνης για την μεγάλη, την ανεκτίμητη προσφορά και αφοσίωσή του στις υπηρεσίες του Συλλόγου μας.

Στη συνέχεια τιμήθηκε ο κ. Γεώργιος Νικολόπουλος

Ο κ. Γεώργιος Νικολόπουλος γεννήθηκε στις 20 Ιανουαρίου 1920 στην Αλευρού του Δήμου Πελλάνας. Είναι παιδί από βμελή οικογένεια.

Με τους ζωντανούς μας

Τιμητική πλακέτα στο Ν. Αλαφόγιαννη για τα 35 χρόνια προσφοράς στο σύλλογο.

Τιμητική πλακέτα στο Γ. Νοκολόπουλο.

Το 1951 παντρεύτηκε την Σταυρούλα Ζιάβρα . Μαζί με την Σταυρούλα και το 10 μηνών κοριτσάκι τους, την Τασία, το 1953 μετανάστευσαν στην Αυστραλία. Το πρώτο αυστραλιανό σπίτι τους ήταν το κέντρο υποδοχής μεταναστών στη Bonegella, που κατά την διάρκεια των ετών 1947-1974 φιλοξένησε 320.000 μετανάστες από 30 διαφορετικές χώρες.

Μετά από περίπου ένα μήνα αναχώρησαν από την Bonegella για το Σίδνεϊ όπου εγκαταστάθηκαν στο Surry Hills και μετέπειτα στο Croydon Park όπου κατοικούν μέχρι τώρα.

Ο Γεώργιος και η Σταυρούλα απέκτησαν άλλα 2 παιδιά, τον Ηλία και την Χαρίκλεια, και αργότερα 7 εγγόνια.

Κατά την πορεία της εργασίας του ασχολήθηκε με διάφορες δουλειές και τα τελευταία περίπου 20 χρόνια ασχολήθηκε με το επάγγελμα του ιδιοκτήτη - οδηγού ταξί, από όπου και αποσύρθηκε συνταξιούχος.

Ο Γεώργιος σαν άνθρωπος είναι ταπεινός και καλοσυνάτος, ποτέ δεν θυμάμαι το θείο Γιώργη να θυμώσει, ή να εκφράσει άσχημο λόγο για τους συνανθρώπους του. Αυτό είναι, θα έλεγα, προτέρημα που λίγοι άνθρωποι είναι ικανοί να τηρήσουν.

Ο κ. Γεώργιος Νικολόπουλος, παλιό αξιόλογο μέλος του πρώτου Δ.Σ., διακρίθηκε ως πιστός συνδρομητής από την ίδρυση του συλλόγου μας έως τώρα, και εξακολουθεί, πάντα πρόθυμος, να ανανεώνει την συνδρομή του. Αυτό μας δείχνει την μεγάλη αφοσίωση και αγάπη που τρέφει για τον σύλλογό μας.

Ο Σύλλογος Βορείων Δήμων Σπάρτης «Ωραία Ελένη» Τιμής Ένεκεν, Απονέμει τιμητική διάκριση και ανακηρύττει τον κ. Γεώργιο Νικολόπουλο «Επίτιμο Μέλος» του Συλλόγου μας, εις ένδειξη ευγνωμοσύνης για την προσφοράν του.

Στη συνέχεια τιμήθηκε ο κ. Νι-

Ο Δημήτρης Παπαηλίου.

Η ίδρυση του Συλλόγου ήταν μια ιδέα που αναπτύχθηκε πριν τριάντα οχτώ χρόνια με την πρωτοβουλία του

κόλαος Αλαφόγιαννης

Επίσης σήμερα είναι και η κατεξοχήν ημέρα του αξιότιμου συμπατριώτη μας κ. Νικολάου Αλαφόγιαννη. Γεννήθηκε στις 15 Αυγούστου, την ημέρα της Παναγίας το 1926, στα Σερβείκα του Δήμου Πελλάνας. Αφήνοντας πίσω τους γονείς και τα αδέρφια του, σε ηλικία 29 ετών, μετανάστευσε στην Αυστραλία τον Οκτώβριο του 1955 και εγκαταστάθηκε στο Bega .

Ψάχνοντας για κάτι καλύτερο στο χώρο εργασίας αναχώρησε από το Bega για το Newcastle και μετέπειτα στο Gundahag.

Εδώ γνώρισε και παντρεύτηκε το 1957 την Διαμάντω Παπαηλίου. Το ζεύγος Νικόλαος και Διαμάντω Αλαφόγιαννη απέκτησαν δύο τέκνα, το Δημήτριο και την Βασιλική και πέντε εγγόνια. Ο Δημήτρης είναι και υποστηρικτής του Συλλόγου μας. Αυτό αποδεικνύει καλή ανατροφή από την οικογένεια. Ο Νικόλαος με την οικογένειά του το 1961 μετακόμισαν στο Σίδνεϊ όπου συνέχισε την πορεία της εργασίας του με διάφορα επαγγέλματα. Τώρα είναι συνταξιούχος και στις ελεύθερες ώρες του ασχολείται με τον κήπο και τις κοτούλες του.

Ο κ. Αλαφόγιαννης παραμένει πάντα ενεργό μέλος του Συλλόγου μας από το 1980 που εξελέγη για πρώτη φορά μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου όπου παρέμεινε μέχρι τώρα. Οι υπηρεσίες που εδώ και 30 χρόνια στο σύλλογο μας είναι αμέτρητες και ανεκτίμητες.

Ο Σύλλογος Βορείων Δήμων Σπάρτης «Ωραία Ελένη» Τιμής Ένεκεν Απονέμει τιμητική διάκριση και ανακηρύττει τον κ. Νικόλαο Αλαφόγιαννη «Επίτιμο Μέλος»

του Συλλόγου μας, εις ένδειξη ευγνωμοσύνης για την τριακονταετή, ανεκτίμητη προσφορά του στις υπηρεσίες του Συλλόγου μας .

Η απόδοση των παραπάνω τίτλων συνοδεύτηκε με τιμητικές πλακέτες. Συγκινητική ήταν η στιγμή όταν οι τιμώμενοι εκλήθησαν να παραλάβουν τις τιμητικές πλακέτες καταχειροκροτούμενοι από τους παρευρισκόμενους. Ακολούθησε και σύντομη αντιφώνηση από όλους τους τιμώμενους οι οποίοι ευχαρίστησαν την πρόεδρο και το Διοικητικό Συμβούλιο και όλο τον κόσμο για την αγάπη τους και για την τιμητική διάκριση.

Ένα μεγάλο Ευχαριστώ στα δυο τιμώμενα μέλη, εκ μέρους του Δ.Σ. και από μένα προσωπικά, για την πολύχρονη προσφοράς σας. Η προσφορά σας αποτελεί για μας παράδειγμα προς μίμηση.

Θέλω επίσης να σας πω, ότι για τον Σύλλογο τις Ωραίας Ελένης δεν έχετε αποχωρήσει, θέλουμε την βοήθεια σας, την εμπειρία σας, τις συμβουλές σας, με ένα λόγο σας θέλουμε στο Σύλλογο.

Επίσης να ευχαριστήσω όλους όσους παραβρέθηκαν στην εκδήλωση, και να επισημάνω πόσο σημαντική είναι η συμμετοχή σας στις εκδηλώσεις του Συλλόγου. Μας δίνει τη δύναμη και το κουράγιο να συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε για την επιβίωση και την προκοπή του Συλλόγου μας.

Τελειώνοντας , συγχαρητήρια σε όλους τους συντελεστές της έκδοσης του "Πολυδεύκη". Είναι μια θαυμάσια εργασία.

Σας Ευχαριστώ

Με Πατριωτικούς Χαιρετισμούς

Μαρία Γκλέκα

Πρόεδρος

Εξωραϊστικός Πολιτιστικός Σύλλογος Αγόριανης

Οι εκδηλώσεις του “Πολιτιστικού Αύγουστου”

Ολοκληρώθηκαν οι πολιτιστικές εκδηλώσεις στην Αγόριανη Λακωνίας.

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος και φέτος γέμισε τις μέρες του Αυγούστου με πολλές ενδιαφέρουσες και διαφορετικές εκδηλώσεις. Η μεγάλη συμμετοχή στις εκδηλώσεις, η ανταπόκριση στα δρώμενα, το ενεργό ενδιαφέρον για τον τόπο μας είναι που τις έκαναν επιτυχημένες και ξεχωριστές.

Την Παρασκευή 13 Αυγούστου διεξήχθη ημερίδα με θέμα: «Αρχαιολογική και Ιστορική περιήγηση στη Βόρεια Λακεδαίμονα». Η παρουσία και το αμείωτο ενδιαφέρον του κοινού ως το τέλος της εκδήλωσης ήταν η καλύτερη επιβράβευση για όλους μας. Οι άξιοι ομιλητές μας με τις εισηγήσεις τους απέδειξαν τη συνεχή κατοίκηση της περιοχής μας τα τελευταία τουλάχιστον 6.000 χρόνια. Παράλληλα παρουσιάστηκαν άγνωστες πτυχές της ιστορίας της Βο-

ρειοανατολικής Λακεδαίμονας και ιδιαίτερα για τη συμμετοχή των κατοίκων στους αγώνες κατά των Οθωμανών από το 1460 μ.Χ. έως και το 1830. Ευχαριστούμε τους συνδιοργανωτές μας στην ημερίδα, το Δήμο Πελλάνας και τους μικρούς εξερευνητές Αγόριανης. Ακόμη, την ΤΕΔΚ Λακωνίας, τις Εκδόσεις Ιδιομορφή, το Σύλλογο φίλων Ταυγέτου «Η Λουσίνα» που συμμετείχαν στο φάκελο της ημερίδας, την Κουμαντάρειο Πινακοθήκη Σπάρτης και τα Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν.Λακωνίας που συμμετείχαν στην Φωτογραφική Έκθεση και τη Βιβλιογραφική παρουσίαση, και τέλος τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Λακωνίας που συμμετέχει στην έκδοση των Περιλήψεων και των Πρακτικών της Ημερίδας. Κατά τη διάρκεια των εκδηλώσεων του Συλλόγου μας, το χρονικό διάστημα 1 - 20.8.2010, πραγματοποιήθηκαν διαγωνισμοί για

το καλύτερο και γευστικότερο παραδοσιακό φαγητό και γλυκό με νικητές τον κ. Μανεισιώτη Διαμαντή με αγριογούρουνο σπιγάδο και στα γλυκά την κ. Παπαδοπούλου Κων/να με καρυδόπιτα. Στους διαγωνισμούς των παιχνιδιών, πρωταθλητής στο σκάκι αναδείχθηκε ο κ.

Παπαδόπουλος Θεοφάνης, στο τάβλι ο κ. Μοσχοβίτης Δημήτριος, στο πινάκλι οι κ. κ. Κολοβός Νικόλαος και Παπαδόπουλος Πάνος. Ευχαριστούμε όλους τους διαγωνιζόμενους, τους συμμετέχοντες και τους κριτές.

Στο πάρτι οι νέοι διασκέδασαν μέχρι το πρωί με ξένη αλλά και ελληνική μουσική ενώ τα δροσερά κοκτέιλ του μπάρμαν Dim. Nik. ήταν μοναδικά και ατελείωτα, όπως και οι βουτιές στην πισίνα.

Το πανηγύρι στις 16 Αυγούστου κάθε χρόνο και καλύτερο, πολυπληθέστερο και ομορφότερο. Ευχαριστούμε τον πολιτιστικό σύλλογο «Πολυδεύκης», που συμμετείχε με το χορευτικό του τμήμα στην έναρξη του χορού. Το καλλιτεχνικό πρόγραμμα, που παρουσίασαν οι μουσικοί, ήταν εξαιρετικής ποιότητας, και μας κράτησε το κέφι μέχρι το πρωί. Σας ευχαριστούμε όλους που μας τιμήσατε με την παρουσία σας.

Ειδήσεις - Δραστηριότητες

Στις 07/07/2010 διενεργήθηκε για αυτό το εξάμηνο η αιμοδοσία στο Καστόρειο για την τράπεζα αίματος, που τηρεί ο Εμποροεπαγγελματικός Σύλλογος. Οι αιμοδότες έδειξαν για άλλη μια φορά το σεβασμό τους στην ανθρώπινη ζωή και την αγάπη τους προς τον συνάνθρωπό τους.

Με ενέργειες του Εμποροεπαγγελματικού Συλλόγου Καστορείου διοργανώθηκε στις 14/07/2010, ομιλία στο Πολιτιστικό Κέντρο «Μπακή» με θέμα «Ο Ζαχαρώδης Διαβήτης και οι Επιπτώσεις του στον Ανθρώπινο Οργανισμό». Ομιλήτρια ήταν η Διευθύντρια του Ιατρικού Κέντρου Καστορείου Ιατρός κ. Ευσταθία Αραχωβίτη και την ενδιαφέρουσα και κατατοπιστική ομιλία της παρακολούθησαν πολλοί συμπατριώτες μας, μιας και η νόσος αυτή αφορά όλο και πιο πολλούς συνανθρώπους μας.

Με ενέργειες και δαπάνη του Συλλόγου Φίλων Ταυγέτου, μάθαμε, ότι θα κατασκευασθούν στο βουνό δύο καμάρια, ένα στη θέση Αι Λια και ένα στη θέση Καμάρια, επίσης στα μπεζεστένια του Αγίου Μάμα θα χτίσει καμάρες.

Νέος Αθλητικός Σύλλογος συγκροτήθηκε στον Δήμο Πελλάνας με την επωνυμία Αθλητική

Ένωση Δήμου Πελλάνας. Στον νέο σύλλογο, που απορρόφησε τους παίκτες των δύο αθλητικών συλλόγων «ΚΑΣΤΩΡ» του Καστορείου και «ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΙ» της Πελλάνας, συμμετέχουν αθλητές και από Βορδόνια και άλλα Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου μας. Η νέα ποδοσφαιρική ομάδα βρίσκεται σε φάση προετοιμασίας προκειμένου να λάβει μέρος στο πρωτάθλημα Β΄ Ερασιτεχνικής κατηγορίας της ΕΠΣ Λακωνίας. Το Διοικητικό Συμβούλιο, που εκλέχθηκε, απαρτίζεται από τους: τον Δημήτριο Μιχαλόπουλο Πρόεδρο, τον Παναγιώτη Ζούζουλα Γενικό Γραμματέα, τον Παναγιώτη Μόρφη Αντιπρόεδρο, τον Φίλιππο Φιλιππόπουλο Ταμία και τον Βασίλη Μενίδη και τον Μάριο Τζωρτζάκη απλά μέλη.

Στις 21 Αυγούστου οι κυρίες του Φιλόπτωχου Ταμείου της ενορίας μας έδωσαν τσάι, συνοδευόμενο με νόστιμα γλυκίσματα, πολλά εκ των οποίων έφτιαξαν οι ίδιες. Στην πετυχημένη εκδήλωση παρευρέθηκαν πολλοί συμπατριώτες μας. Τους παρευρισκόμενους χαιρέτησε ο ιερέας μας κ. Δημήτριος Μήτρης και μίλησε για τον σκοπό της εκδήλωσης, που ήταν η βοήθεια στους πάσχοντες συνανθρώπους μας.

Με επιτυχία και μεγάλη συμμετοχή κόσμου πραγματοποιήθηκε και φέτος, στις 15 Αυγούστου, το πανηγύρι που διοργανώθηκε από τον Πολιτιστικό Σύλλογο των Περιβολίων στον προαύλιο χώρο του Σχολείου στα Περιβόλια. Το ίδιο πετυχημένο ήταν και το πανηγύρι στο Παρδάλι, στις 23 Αυγούστου, που διοργανώθηκε και φέτος από τον Πολιτιστικό Σύλλογο Παρδαλίου στον ειδικά, για τέτοιες εκδηλώσεις, διαμορφωμένο χώρο. Η ζωντανή μουσική, τα καλά παραδοσιακά φαγητά και το άφθονο κρασί δημιούργησαν κέφι και έδωσαν, έστω για ένα βράδυ, ζωή στα δύο χωριά μας.

Οδυνηρές μνήμες

Στις 3 Σεπτεμβρίου συμπληρώθηκαν εξήντα χρόνια από τη μεγαλύτερη τραγωδία που έπληξε ποτέ την Καστανιά σε καιρό ειρήνης. Ήταν 3 Σεπτεμβρίου του 1950 όταν 24 νέοι Καστανιώτες έχασαν τη ζωή τους επιστρέφοντας από εκδρομή. Το φορτηγό που τους μετέφερε κατέπεσε από το μικρό γεφύρι της φωτογραφίας και ανεφλέγη με αποτέλεσμα να βρουν φρικτό θάνατο.

Σύγχρονος Αναλφαβητισμός: Οι Λέξεις και η Γνώση

Οι λέξεις είναι πολύτιμο μέσον για την αποθήκευση γνώσης. Όταν όμως αγνοούμε το νόημά τους τότε είναι αφηρημένα νεκρά σύμβολα.

Η γνώση της ανάγνωσης και γραφής των λέξεων δε σημαίνει και γνώση του νοήματός τους. Για να γνωρίσουμε το νόημα μιας λέξης χρειάζεται να 'χουμε ζήσει με προβληματισμούς τη χρήση του πράγματος ή της ιδέας που εκφράζει. Η φωτογραφία ενός πράγματος δεν αρκεί. Εκτός αν το συνδέσουμε με συγγενές γνωστό μας πράγμα.

Η στενή ζωή του σύγχρονου Έλληνα δεν παρέχει εμπειρίες γνώσης. Γνώσης της φύσης, του πολιτισμού, της κοινωνικότητας. Π.χ. το νόημα των λέξεων ψωμί, λάδι, τυρί, λαχανικά, φρούτα κ.λπ. σταματάει στην υπεραγορά.

Το νόημα των λέξεων χορός, μουσική, θέατρο, κ.ά. σταματάει στην ισοπεδωτική και υποβαθμισμένη αισθητικά σαβούρα της τηλεόρασης και του ραδιοφώνου (εκτός εξαιρέσεων).

Στον κοινωνικό τομέα το νόημα των λέξεων π.χ. συνεργασία, κοινωνική ευθύνη, τρόποι συμπεριφοράς σχεδόν απουσιάζει. Οι συνθήκες της απομόνωσης στις τσιμεντοπολυκατοικίες δεν προσφέρουν έργα συνεργασίας και κοινωνικής ευθύνης. Στο σχολείο δεν γίνεται διδασκαλία και με ομαδικά έργα, με πειράματα για μάθηση, με συνεργασία και ευθύνη για τη σωστή εκτέλεση ενός έργου, ώστε τα παιδιά να εσωτερικεύουν το νόημα αυτών των λέξεων. Ακόμη τα παιδιά δεν μπορούν να παίζουν στη γειτονιά τους ή το σχολείο τους

ομαδικά αθλητικά παιχνίδια όπως π.χ. ποδόσφαιρο που απαιτεί συνεργασία, ευθύνη αλλά και πρωτοβουλί-

α. Αλλά καταπιεσμένα παρακολουθούν παθητικά από τον καναπέ το εμπορικό ποδόσφαιρο.

Για τους παλιούς Καστανιώτες του 1950 (και για αρκετούς σημερινούς) αλλά και γι' αυτές τις αναλφάβητες Καστανιώτισσες του 1910, οι λέξεις έπαιρναν το νόημά τους από τα βιώματα της καθημερινής ζωής τους. Π.χ. οι λέξεις ψωμί, λάδι, κρασί, τυρί, κρέας, μάλλινο, βαμβακερό ή μεταξωτό ύφασμα έπαιρναν το νόημά τους από τη διαδικασία της παραγωγής τους. Σκληρή δουλειά αυτή η παραγωγή αλλά προσφέρει βασική γνώση. Αυτή η γνώση με πείραμα επιστημονικής μεθόδου μετατρέπεται σε γνώση επιστημονική. Μαζί με το αλέτρι και το ξινάρι υπήρχε κι ο αργαλειός. Οι τότε γυναίκες έθρεφαν μεταξοσκώληκες κι έβγαζαν ένα είδος μαλλιού ακόμη κι από τα σπάρτα. Ακόμη κι η γνώση της λέξης νερό για το σύγχρονο Έλληνα των πόλεων είναι πολύ στενή. Για τους παλιούς Καστανιώτες και κάποιους σύγ-

χρονους – είχε φαρδιά σημασία. Π.χ. στη δεκαετία του '50 προβλήματα άρδευσης του κάμπου μας έκαναν να

σκεπτόμαστε πόσο ωφέλιμο θα ήταν ένα φράγμα στις ρίζες του βουνού. Ένα φράγμα που θα συγκρατούσε τα νερά του χειμώνα για άρδευση των χωραφιών το καλοκαίρι αλλά και για ηλεκτροδότηση του χωριού μας.

Οι παλιοί Καστανιώτες και Καστανιώτισσες γνώριζαν ότι το καλύτερο νερό στον Αη-Μάμα ήταν αυτό της Βάγιας. Εύχομαι να βρεθεί κάποιος φωτισμένος χορηγός να πληρώσει για την κατεδάφιση εκείνου του αντιπεριβαλλοντικού οικοδομήματος που χτίστηκε ακριβώς πάνω από την πηγή της Βάγιας. Και τα παιδιά που καθάρισαν τον Κεράμαλη και το Παλιοκλήσι να καθαρίσουν κι αυτή την πηγή για να πίνει ο κόσμος το καλό νερό της ενώ θα μπορεί να συνεχιστεί και η εκτροφή της πέστροφας.

Αν μπορούσε να επαναλειτουργήσει κι ένας νερόμυλος θα μπορούσαν οι Καστανιώτισσες να παίρνουν αλεύρι για να φτιάχνουν λαλαγγίδες, χαλβά και ό,τι άλλο μπορούν.

Στον πολιτιστικό τομέα μπορεί οι παλιοί Καστανιώτες και Καστανιώτισσες στη ζωγραφική να είχαν μείνει στην παγωμένη εικόνα της αγιογραφίας. Αλλά την ποίηση, τη μουσική, το χορό τα βίωναν στη καθημερινή ζωή τους. Τραγουδούσαν τα πολλά δημοτικά τους τραγούδια (πάνω από 20) όχι μόνο στους γάμους και τα κουμπάρια για να χορέψουν αλλά και στις καθημερινές ενασχολήσεις τους π.χ. στο μάζεμα της ελιάς, στον τρύγο, το ξελούκισμα του αραποσιπιού κ.λπ. Όλοι τραγουδούσαν αυτά τα τραγούδια που ο Γκαίτε τα χαρακτήρισε συνέχεια του Ομήρου. Τώρα όμως τα χάσαμε. Τα εξαφάνισε η ισοπέδωση του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης και μιας πολιτιστικής κατοχής.

Στον κοινωνικό τομέα οι παλιοί Καστανιώτες κατανοούσαν τις λέξεις συνεργασία, κοινωνική ευθύνη, από εμπειρίες της καθημερινής ζωής τους και διάλογο. Υπήρχαν και άγραφοι νόμοι δικαιοσύνης, αλληλεγγύης και τρόποι συμπεριφοράς «η βασική ηθική» για τον John Dewry.

Ο σύγχρονος Έλληνας ζει μακριά από τη φύση, με υποβαθμισμένες τις τέχνες και μια φτωχή κοινωνική ζωή. Έτσι έχει μια πολύ φτωχή κατανόηση των λέξεων αυτών των δραστηριοτήτων. Η έλλειψη αυτής της κατανόησης αποτελεί ένα είδος σύγχρονου αναλφαβητισμού.

Ελένη Κάντζα -Σουλικιά
Εκπαιδευτικός
με μεταπτυχιακές σπουδές
στη φιλοσοφία της τέχνης
και της παιδείας

8 Ιουλίου 2010

Πέτρος Ρούμπος (1873-1941)

Γεννήθηκε στο Γεωργίτσι το 1873. Δεν έχει σωθεί ένα χαρτί, που να αναφέρει κάτι για τη ζωή του. «Παιδιάς έζησε στο Γεωργίτσι, μετά έφυγε για την Αθήνα. Εκεί πέθανε το 1941 από την πείνα, που θέριζε τους ανθρώπους, λόγω της γερμανικής κατοχής. Είχε κι έναν αδερφό, τον Κώστα. Μαζί έφτιαζαν το Ηρώο της Μαγούλας στη Σπάρτη και το Μνημείο Πεσόντων της Τρίπολης στην Πλατεία Άρεως», Δημ. Τσερωτάς.

Η οικογένειά τους ήταν φτωχή. Από το μικρό καλυβόσπιτο, όπου γεννήθηκαν, σώζονται μόνο ερείπια με τα μικρά παράθυρα στενά σαν πολεμιστρες. Το έμφυτο ταλέντο τούς έφερε στην Αθήνα και γράφτηκαν στη Σχολή Καλών Τεχνών. «Οι επιδόσεις τους είναι εκπληκτικές. Ο Πέτρος έρχεται πρώτος στο Τμήμα της Ζωγραφικής και δεύτερος στο Τμήμα της Γλυπτικής, ενώ ο Κώστας, για πέντε συνεχή χρόνια, είναι πρώτος στο Τμήμα της Γλυπτικής απ' όπου και αποσπά την τελευταία χρονιά το Χρυσobέργειο βραβείο για πρωτοεμφανιζόμενους καλλιτέχνες».

Ευγενία Γ. Δαρβίρη. «Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, λίγο πριν από τους Βαλκανικούς Πολέμους, η γενιά φλογερών διανοούμενων και καλλιτεχνών, διακατέχονταν από την ανάγκη για δημιουργία αυτόχθονη, αλλά συγχρόνως της εποχής τους, με μάτι στο μέλλον. Στις 3 Ιουλίου 1909 ο

μουσικός Μανώλης Καλομοίρης, οι γλύπτες Θωμάς Θωμόπουλος και Πέτρος Ρούμπος, ο αρχιτέκτονας Αριστοτέλης Ζάχος, η μουσικοσυνθέτις Νίνα Φωκά, η Αύρα Θεοδωροπούλου και ο Αλέξανδρος Μαυρουδής υπέγραψαν το πρωτόκολλο και ίδρυσαν στο σπίτι της Αύρας Θεοδωροπούλου τον «Κύκλο Ελληνικής Τέχνης». Σκοπό είχαν «την μελέτην, την διαμόρφωσιν και την ανύψωσιν εν Ελλάδι των Ωραίων Τεχνών, καθ' εαυτών ή εφηρμοσμένων με βάση το αληθινόν ελληνικόν πνεύμα, νέον, βυζαντινόν και αρχαίον... σημαία τους ένα άτομο, ένας ποιητής: ο Κωστής Παλαμάς» Από άρθρο του Αντώνη Κ. Αντωνιάδη, Αρχιτέκτων-Πολιοδόμος. Κατά την περίοδο αυτή στήνονται δημόσια γλυπτά, κυρίως τιμητικές προτομές, σε χώρους της πόλης της Κέρκυρας, έργα αθηναϊκών εργαστηρίων. Ο Πέτρος Ρούμπος συμμετέχει και δημιουργεί την προτομή του Λορέντζου Μαβίλη. Στην ομώνυμη Πλατεία των Αθηνών στήνεται μία άλλη το 1938(έτος δημιουργίας το 1915). Οι κριτικοί Τέχνης χαρακτηρίζουν την προτομή αυτή ως μία από τις ωραιότερες προσπάθειες των κλασικιστικών τάσεων της νεοελληνικής Γλυπτικής.

Τον Αύγουστο του 1917 στη Θεσσαλονίκη, που πρόσφατα είχε ελευθερωθεί από την Οθωμανική Αυτοκρατορία, ξέσπασε πυρκαγιά από ένα τυ-

χαίο γεγονός και άλλαξε τη φυσιογνωμία της πόλης. Προκλήθηκαν καταστροφές στο 32% της πόλης. Συγκροτήθηκε επιτροπή εφταμελής για το νέο σχεδιασμό της Θεσσαλονίκης. Ο Κώστας Ρούμπος, αδερφός του Πέτρου, εργάστηκε κοντά στον αρχιτέκτονα Αριστοτέλη Ζάχο για την αποκατάσταση του Ναού του Αγίου Δημητρίου. Από αυτήν την περίοδο έχουμε το Λεύκωμα «Η Θεσσαλονίκη μέσα από το φακό του Αριστοτέλη Ζάχου. Ο Πέτρος Ρούμπος ζωγράφιζε τοπία, εικόνες σκίτσα και έσπινε ηρώα.

Έργα του (εκτός από αυτά που ήδη αναφέρθηκαν) είναι:

Αυτοπροσωπογραφία

Προσωπογραφία του Περικλή Γιαννόπουλου (περιοδικό «ο καλλιτέχνης», Μάιος 1910)

«Τοπίο με δένδρα», λάδι σε ξύλο, στη Συλλογή του Μουσείου Της Πόλεως Των Αθηνών Βούρου-Ευταξία. Εικόνες του Τέμπλου και το Δωδεκάορτο στην εκκλησία της Υπαπαντής και στον Άγιο Νικόλαο στο Γεωργίτσι.

Εικόνες του Τέμπλου στην εκκλησία της Γέννησης της Θεοτόκου στο Καστόρι.

Εικονογράφησε βιβλία όπως:

« Τα Δημοτικά Τραγούδια» του Αγίου Θέου

« Τα Τσιλικροτά» του Κώστα Πασαγιάννη

«Οι Άθλιοι των Αθηνών» του Ι. Κονδυλάκη

Ταφική προτομή του Ιωάννη Χρυσάφη (Α Νεκροταφείο Αθηνών)

Ταφικό Μνημείο Αθηνογένους, μεγάλων διαστάσεων, στο Α Νεκροταφείο

Ταφική ανάγλυφη προτομή του Αναγνώστη Καραγιαννη στο Νεκροταφείο της Πελλάνας.

Οι αδερφοί Κώστας Ρούμπος και Πέτρος Ρούμπος πέθαναν στην Αθήνα.

Οι κριτικοί Τέχνης εκφράστηκαν με ενθουσιώδη και κολακευτικά σχόλια γι αυτούς. Τα έργα τους είναι μνημειώδη. Καιρός είναι να τους τιμήσουμε κι εμείς, γιατί είναι καύχημα και τιμή δική μας που οι δυο αυτοί καλλιτέχνες γεννήθηκαν στον τόπο μας.

Β. Κεμερίδου

Τα παραλειπόμενα μιας συνέντευξης

Στο προηγούμενο τεύχος είχαμε την τιμή να φιλοξενήσουμε στην εφημερίδα μας μια συνέντευξη του μεγάλου Ελληνοαμερικανού συγγραφέα Τζωρτζ Πελεκάνου. Η ιδέα μου είχε μπει πριν από ένα χρόνο. Την πρωτοκουβέντιασα με τον Τάκη τον Πελεκάνο πέρυσι, τον Νοέμβριο, την ημέρα που είχαμε πάει με το Σύλλογο «Πολυδεύκης» στο νέο Μουσείο της Ακρόπολης. Λίγο αργότερα το κουβέντιασα και με την Πρόεδρο και συμφωνήσαμε να την εντάξουμε στο αφιέρωμα για τη Βορδόνια. Ετοίμασα τις ερωτήσεις. Έφτασε η ώρα της επικοινωνίας και θεωρούσα ότι η εύρεση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του G.Pelecanos θα ήταν μια εύκολη υπόθεση ολίγων λεπτών, κάνοντας χρήση και του διαδικτύου. Έφαγα τα μούτρα μου. Ζήτησα βοήθεια από την Πρόεδρο και τον Τάκη. Μάταια. Οι ερωτήσεις έτοιμες, ο χρόνος τελείωνε, και η ελπίδα να το πάρω από τον εκδοτικό του οίκο έσβησε.

Τελικά σε μια απέλπιδα προσπάθεια το κουβέντιασα με την καλή φωτογράφο, την Αναστασία Βουτυροπούλου-πιθανώς να έχετε δει φωτογραφίες της στην «Καθημερινή», «Βήμα» κ.λπ.- η οποία μου το εξασφάλισε από τη δημοσιογράφο των «Νέων» που πριν ένα χρόνο του είχε πάρει συνέντευξη στην Αμερική.

Θέλω να σημειώσω ότι του έστειλα τις ερωτήσεις στις 4 Ιουλίου, στις 9 π.μ. και μου απάντησε στις 3:30 μ.μ., την ίδια μέρα λέγοντάς μου ότι είναι σε διακοπές. «Θα τα πούμε σύντομα», μου είπε. Την επόμενη Τρίτη μου έδωσε τη συνέντευξη, που τελείωνε με το συγκλονιστικό: «είμαι υπερήφανος, που είμαι ένας από εσάς».

Θέλω να τον ευχαριστήσω δημόσια και ελπίζω να τον βραβεύσουν οι τοπικές αρχές. Τέλος θέλω να ευχαριστήσω και την καλή μου φίλη, την Αναστασία Βουτυροπούλου, για τη βοήθειά της και ελπίζω ότι σύντομα με το φακό της θα καταγράψει τις ομορφίες του τόπου μας.

Γ. Λαγανάς
gld@otenet.gr

Σκέψεις για την Αυτοδιοίκηση

Η νέα αυτοδιοικητική αρχιτεκτονική δεν αποτελεί μια αλλαγή που σχεδιάστηκε με τη λογική συμβιβαστικών διευθετήσεων ή προσωρινών λύσεων αλλά αποτελεί πραγματική τομή στη δομή και λειτουργία της Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα.

Ιστορικά η οργάνωση των ανθρωπινων σε κοινωνικές ομάδες αποτέλεσε τη γραμμή αφετηρίας γι' αυτό που σήμερα ονομάζουμε «πολιτισμό».

Όμως μόνο μετά τη δημιουργία των πρώτων μεγάλων οικιστικών μονάδων, που λειτουργούσαν κάτω από συγκεκριμένους υποχρεωτικούς κανόνες, και που περιλάμβαναν στους κόλπους τους (ακόμη και στις πρώτες αρχαϊκές κοινωνίες) χιλιάδες και όχι δεκάδες ή εκατοντάδες ανθρώπων, δηλαδή με τη δημιουργία των πρώτων «πόλεων», ο πολιτισμός βρήκε γόνιμο έδαφος. Γιατί οι πιο πολλές από τις πολιτισμικές λειτουργίες (τέχνες, επιστήμες, διανόηση) προϋποθέτουν την ύπαρξη περιουσιών πλούτου για τη χρηματοδότησή τους. Υπ' αυτό το πρίσμα οι πολιτισμικές και ερευνητικές δραστηριότητες, βραχυχρονίως, είναι τελείως παρασιτικές ή και περιιτιές: Ο Περικλής κατασκεύασε τον Παρθενώνα επειδή είχε τον έλεγχο του ταμείου των Δελφών. Η θεωρία της σχετικότητας, όταν πρωτοδιατυπώθηκε από τον Αϊνστάϊν, ήταν σημειώσεις χωρίς κανένα πρακτικό αποτέλεσμα.

Για τους καλλιτέχνες, τους ερευνητές, τους διανοούμενους κάποιοι άλλοι, πολλοί περισσότεροι, σκάβουν, φτυαρίζουν, χτίζουν, μαγειρεύουν για να συντηρείται η μικρή αυτή τάξη των «σχεπτομένων»

Με την πάροδο των χιλιετιών οι σχέσεις μεταξύ των μελών μιας κοινωνίας, μιας φυλής, μιας εθνικής ομάδας, ενός κράτους, γίνονται όλο και πιο πολύπλοκες, και πολυσύνθετες. Τα προβλήματα που αναδεικνύονταν ήταν όλο και πιο περίπλοκα, και ως εκ τούτου απαιτούσαν περισσότερο χρόνο και χροίμα για την αντιμετώπισή τους.

Απαιτούσαν, όμως, και κρατική - διοικητική οργάνωση όλο και πιο απαιτητική για να είναι σε θέση να ανταπεξέρχεται στις εκάστοτε προκλήσεις και να μπορεί να συγκεράζει τύσες διαφορετικές τάσεις, στόχους, επιθυμίες εξασφαλίζοντας αδιάταρακτη και προοδευούσα κοινωνική ζωή.

Στη σημερινή Ελλάδα, που καυχάται πως περιλαμβάνεται στις 30 με 35 πιο αναπτυγμένες χώρες παγκοσμίως, πολλές απόπειρες διοικητικής-κρατικής οργάνωσης και εκσυγχρονισμού είτε αντιμετώπιστηκαν βιαίως (δολοφονία Καποδίστρια, απόπειρες δολοφονίας τόσο του Τριζούπη όσο και του Βενιζέλου) είτε αποτελεμάτωθηκαν. Στην αποτελεμάτωση προφανώς και συνέβαλε η -επάκτητη ή κληρονομική, αδιάφορο- παροικιολογική ελληνική αναβλητικότητα και εφησυχασμός αλλά και μερικοί «εθνικοί μύθοι»: το ανάδελφον, οι «ξένοι δάκτυλοι», το «περιούσιο» και η μοναδικότητα της

ελληνικής φυλής.

Και μολονότι στην κεντρική κρατική διοίκηση, τουλάχιστον μέχρι σήμερα, δεν έχει καταγραφεί κάποια αξιόλογη μεταρρυθμιστική προσπάθεια τα τελευταία 80 χρόνια, στην Αυτοδιοίκηση ο Καποδίστριας ήταν ένα μεγάλο βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση.

Ολοκλήρωση αυτής της μεταρρυθμίσεως, του "Καποδίστρια", είναι το νέο θεσμικό πλαίσιο που ισχύει εδώ και λίγους μήνες και με βάση το οποίο διεξάγονται και οι εκλογές της 7ης και 14ης Νοεμβρίου για την Αυτοδιοίκηση. Ο νέος αυτοδιοικητικός νόμος, που ως σχέδιο έλαβε το όνομα "Καλλικράτης" αποτελεί πραγματική τομή στη δομή και λειτουργία της Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα. Παρόλες τις, χλιαρές είναι η αλήθεια, αντιδράσεις τόσο σε τοπικό επίπεδο όσο και σε κεντρικό πολιτικό επίπεδο απέναντι στο νέο νόμο καθ'αυτόν, η προεκλογική περίοδος θερμάνθηκε υπέρ το δέον δεδομένου πως ως κεντρικό εκλογικό δίλημμα τέθηκε η δανειακή συμφωνία Ελλάδας από τη μια μεριά και Ευρωπαϊκής Ένωσης και ΔΝΤ απ' την άλλη, το γνωστό "μνημόνιο".

Όμως ο "Καλλικράτης" ισχύει, και για το μέλλον θα καθορίζει τον τρόπο λειτουργίας της Αυτοδιοίκησης ανεξάρτητα από την άποψη που έχει καθένας για το "μνημόνιο".

Ας ρίξουμε όμως μια ματιά στις

προβλέψεις αυτού του νόμου, του νόμου 3852/2010, όπως ψηφίστηκε από την ελληνική Βουλή και ισχύει σήμερα:

Το Πρόγραμμα «Καλλικράτης»

- Η νέα διοικητική δομή -στην οποία δόθηκε το όνομα Πρόγραμμα «Καλλικράτης»- περιλαμβάνει τη δραστηκή μείωση των 1.034 ΟΤΑ που υπάρχουν σήμερα σε λιγότερους από 370 δήμους.

- Θεμελιώνεται η δευτεροβάθμια περιφερειακή αυτοδιοίκηση.

- Καθιερώνεται ο θεσμός του αιρετού περιφερειάρχη, καθώς και εκείνη του θεματικού και τοπικού αντιπεριφερειάρχη και της περιφερειακής εκτελεστικής επιτροπής.

- Στη θέση των 76 Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου που σήμερα αποτελούν τις Νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις δημιουργούνται αιρετές περιφέρειες σε αριθμό ανάλογο των 13 κρατικών σημερινών περιφερειών (καταργούνται οι νομαρχίες).

- Ταυτόχρονα, τα περίπου 6.000 Νομικά Πρόσωπα και Δημοτικές Επιχειρήσεις των Δήμων μειώνονται σε λιγότερα από 2.000, καταργούνται δηλαδή περίπου 4.000 Νομικά Πρόσωπα και Δημοτικές Επιχειρήσεις των Δήμων.

- Επίσης, η κυβέρνηση προχωρά στη θεμελίωση έως 7 Γενικών Διοικήσεων που αντικαθιστούν τις 13 ση-

Παρέμβαση

μερινές κρατικές περιφέρειες ως τις αποκεντρωμένες κρατικές οντότητες την ύπαρξη των οποίων επιβάλει το Σύνταγμα.

- Θα υπάρξει πρόβλεψη για την κατανομή των πόρων με γεωγραφικά, οικονομικά και πληθυσμιακά κριτήρια.

- Οι πόροι της τοπικής αυτοδιοίκησης θα συνδεθούν με το ΦΠΑ για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής.

- Θα υπάρξει αλλαγή του τρόπου ελέγχου των πόρων, θα υπάρξει υποχρεωτική ανάρτηση των διοικητικών αποφάσεων στο Διαδίκτυο, ενώ θα συσταθεί αποτελής υπηρεσία ελέγχου των ΟΤΑ.

- Κονδύλια ύψους 650 εκατ. ευρώ από το ΕΣΠΑ αναθεωρούνται και προσαρμόζονται για να στηριχθεί η αλλαγή αυτή αλλά και να προσληφθεί το απαραίτητο επιστημονικό προσωπικό από νομικούς, οικονομολόγους και μηχανικούς που θα στελεχώσουν την τοπική αυτοδιοίκηση υπό τον όρο ότι τα στελέχη αυτά θα παραμένουν επί δεκαετία στους δήμους στους οποίους θα εργάζονται.

- Θα δημιουργηθούν ηλεκτρονικά δημοτικά ΚΕΠ, θα αρχίσει να αξιοποιείται η «έξυπνη» κάρτα δημό-

τη, ενώ οι δήμοι θα εξοπλιστούν με ATM τα οποία θα συνδεδεμένα με το ηλεκτρονικό ΚΕΠ και θα παρέχουν υπηρεσίες στους πολίτες 24 ώρες το 24ωρο επί 365 μέρες.

- Θα δημιουργηθεί διοικητική «βοήθεια στο σπίτι» για τους δημότες που δεν μπορούν να έχουν πρόσβαση στις δημοτικές υπηρεσίες και θα θεσμοθετηθεί ο «δημοτικός ανταποκριτής», δηλαδή υπάλληλος που θα εξυπηρετεί τους κατοίκους με αξιοποίηση και των νέων τεχνολογιών.

Σύμφωνα με τον αρμόδιο υπουργό κ. Ραγκούση: «Η νέα αρχιτεκτονική δεν αποτελεί μια αλλαγή που σχεδιάστηκε με τη λογική συμβιβαστικών διευθετήσεων ή προσωρινών λύσεων».

Μερικές από τις αλλαγές που ισχύουν με βάση το νέο νόμο:

α) Επαναφέρεται το 50% + 1 για την εκλογή δημάρχων και, βάσει της νέας δομής, περιφερειαρχών. Η εκλογή τους θα γίνεται από τους ψηφοφόρους ολόκληρου του νέου δήμου ή της νέας αειτέλης περιφέρειας, σε αντίθεση με τους δημοτικούς και νομαρχιακούς συμβούλους.

β) Προβλέπεται συγκεκριμένος αριθμός συμβούλων σε κάθε έναν

από τους παλαιούς δήμους που θα συνενωθούν και θα ψηφίζονται από το εκλογικό σώμα των παλαιών αυτών δήμων.

γ) Για τα περιφερειακά συμβούλια ορίζεται αριθμός συμβούλων σε επίπεδο σημερινών νομαρχιών που επιλέγονται από τους ψηφοφόρους τους. Στο πλαίσιο των συνενώσεων προβλέπεται και η αύξηση του αριθμού των δημοτικών συμβούλων κάθε νέου δήμου.

δ) Παράλληλα, όπου υφίστανται τοπικά διαμερίσματα άνω των 1.000 κατοίκων εκλέγονται τριμελή ή πενταμελή τοπικά συμβούλια, ενώ σε δήμους με πληθυσμό έως 10.000 κατοίκους ιδρύονται τοπικά διαμερίσματα, εάν δεν υπάρχουν.

Ειδικότερα, με τις διατάξεις του "Καλλικράτη" στη Λακωνία συνιστώνται οι παρακάτω δήμοι:

1. Δήμος Σπάρτης με έδρα τη Σπάρτη και ιστορική έδρα το Μυστρά αποτελούμενος από τους δήμους α. Σπάρτης β. Οινόφυτος γ. Μυστρά δ. Πελλάνας ε. Θεραπών στ. Φαρίδος και την κοινότητα Καρυών, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Ανατολικής Μάνης με

έδρα το Γύθειο και ιστορική έδρα την Αρεόπολη αποτελούμενος από τους δήμους α. Γυθείου β. Σμύνης γ. Οτύλου και δ. Ανατολικής Μάνης, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Ευρώτα με έδρα τη Σκάλα αποτελούμενος από τους δήμους α. Έλους β. Κροκεών γ. Σκάλας δ. Νιάτων και ε. Γερόθρον, οι οποίοι καταργούνται.

4. Δήμος Μονεμβασιάς με έδρα τους Μολάους αποτελούμενος από τους δήμους α. Μονεμβασιάς β. Μολάων γ. Ζάρακα δ. Ασωπού και ε. Βοιών, οι οποίοι καταργούνται.

Β. Η κοινότητα Ελαφονήσου αναγνωρίζεται σε δήμο, με όνομα, έδρα και εδαφική περιφέρεια αυτά της τέως κοινότητας.

Η κριτική που ασκείται στο νέο αυτοδιοικητικό θεσμικό πλαίσιο επικεντρώνεται κυρίως σε θέματα μεταφοράς πόρων ή υπερευθύνωσης εξουσιών και στα πιθανά φαινόμενα υπερεμεγθους διαφθοράς. Όμως ποιος καλόπιστος μπορεί να αποδεχτεί πως είναι δυνατό να συνεχιστεί το σημερινό καθεστώς;

Δ.Π.

Τα τοπωνύμια ως ιστορικές πηγές

Η επαιτητή πρωτοβουλία του "Πολυδεύκη", που πραγματοποιείται κυρίως από μέλη της συντακτικής του επιτροπής, για την προβολή και ανάδειξη των χωριών της ευρύτερης περιφέρειας του, τέως πλέον, Δήμου Πελλάνας, προέβαλε και ανέδειξε και ένα σημαντικό κενό αναφορικά με την τοπική ιστορία και ειδικότερα την ερμηνεία των τοπωνυμίων.

Τα τοπωνύμια αποτελούν μια αντικειμενική ιστορική πηγή. Πηγή από την οποία μπορεί ο σημερινός ερευνητής να αντλήσει λίγες, αλλά αντικειμενικές πληροφορίες τόσο για την ιστορία, γενικά, όσο και για την ιστορία κάθε τόπου.

Για τη δεύτερη, την τοπική ιστορία, μεγάλη σημασία έχουν τα μικροτοπωνύμια. Ως μικροτοπωνύμια χαρακτηρίζουμε εκείνα που έχουν τοπική εμβέλεια και χρήση.

Για παράδειγμα το τοπωνύμιο Μαραθώνας είναι γνωστό σχεδόν σε όλο τον πλανήτη. Το τοπωνύμιο, όμως, Γαλή Αλώνι ποιος το ξέρει, ακόμη και μέσα στη σύγχρονη Καστανιά; Όμως αυτό το μικροτοπωνύμιο πιθανόν να παράσχει ση-

μαντικές πληροφορίες στον επιδέξιο ερευνητή.

Για λόγους που πιθανόν να αναπτυχθούν σε μελλοντικό σημείωμα η Πελοπόννησος, ο Μοριάς, βρήθει ξενόφερτων τοπωνυμίων. Και η περιοχή μας δε θα μπορούσε να αποτελέσει εξαίρεση; Για παράδειγμα από το Λεξικό του Μπαμπινιώτη (σελ. 947, 1η στήλη), μαθαίνουμε πως η λέξη "κούρνια" μπορεί να ανάγεται σε παλ. σλαβ. *kurinja*.

Αμέσως, σχεδόν, μετά τη δημιουργία του νέου ελληνικού κράτους η Πολιτεία ξεκίνησε μια προσπάθεια εξελληνισμού των χιλιάδων ξενικών τοπωνυμίων.

Υψώθηκαν βέβαια κάποιες μεμονωμένες φωνές διαμαρτυρίας από σοβαρούς ανθρώπους, που έβλεπαν πέρα από τ' όποιο προσωρινό και αμφίβολο κέρδος. Ήδη, από το 1892, ο έγκριτος ιστορικός Α. Μηλιαράκης προειδοποιούσε:

«Πάσα αντικατάστασις σημερινών ονομάτων δι' αρχαίων, και πάσα μεταβολή έτι της ρίζης ή των καταλήξεων αυτών, επιχειρουμένη υπό των γεωγραφούντων ή υπό των διοικητικών αρχών άνευ μελέ-

της, ισοδυναμεί προς καταστροφήν ζωντανών μνημείων της ελληνικής Ιστορίας και της γλώσσης».

Άλλοι, όμως, δεν δίσταζαν να υπερθεματίσουν το έργο της εθνοκάθαρσης! Ανάμεσά τους ο πολυς Στ. Κυριακίδης υποστήριζε τη συνειδητή πλαστογράφηση της Ιστορίας:

«...επειδή μολύνουν το πρόσωπον της ωραίας ελληνικής πατρίδος μας, και επειδή ακόμη, πράγμα που είναι ακόμη (sic!) σπουδαιότερον, χρησιμεύουν πολλάκις ως επιχειρήματα εις τους εχθρούς του έθνους μας και της φυλής μας διά να διεκδικούν τας χώρας μας, καλόν είναι σιγά σιγά να αποσβεσθούν, να λείψουν. Είναι δε αυτά τα ίχνη, τα διάφορα τουρκικά και σλαβικά ονόματα των χωριών. Η ελληνική γλώσσα έχει την δύναμιν να πλάσει ωραιότατα ονόματα, με τα οποία να στολίσει τον χάρτην της ελληνικής μας πατρίδος...»

Επιστρέφουμε όμως στο εδώ και τώρα και στην αφορμή για το σημείωμα αυτό που ήταν η ετυμολογηση των τοπωνυμίων Βορδώνια, στο προηγούμενο φύλλο, και Γεωρ-

γίτσι στο σημερινό.

Σε άλλη σελίδα αναφερόμαστε εκτενέστερα στις, κατά τη γνώμη μας, ατελείς προσπάθειες των συντακτών των σχετικών κειμένων.

Εδώ απλώς να προστεθεί, ως επιπλέον κίνητρο για παραπέρα έρευνα άλλη μια λεπτομέρεια: πως στο έγκυρο Ετυμολογικό Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής του Νικ. Ανδριώτη, τρίτη έκδοση, στη σελίδα 137, αναφέρεται επί λέξει: «-ίτσα κατάλ. υποκορ.: καρφίτσα, μαννίτσα, νυφίτσα, σαλατίτσα, Χαρικλίτσα. Μεσν. υποκορ. καταλ. -ίτσα<σλαβ. καταλ. -itsa».

Ενώ στη συνέχεια και για την κατάληξη -ίτσι, αναφέρει: -ίτσι, καταλ. υποκορ., βλέπε καταλ. -ίτσα.

Να, λοιπόν, κι άλλος ένας τομέας δόξης λαμπράς για τον "Πολυδεύκη": Ας προκηρύξει διαγωνισμούς με αξιολογία βραβεία για μερικές αξιοπρεπείς τοπικές, ιστορικές έρευνες. Αν τα οικονομικά του δεν είναι και τόσο ανθηρά ας αναζητήσει χορηγούς. Αρκετοί θα στηρίξουν μια τέτοια προσπάθεια.

Δ.Π.

Γεωργίτσι: Ιστορική διαδρομή

Το είπαν «Μπαλκόνι του Ταΰγétου», γιατί είναι σκαρφαλωμένο στην ορεινή ανατολική πλευρά του Ταΰγétου, σε τοποθεσία απόκρημη και καταπράσινη με υψόμετρο 970-1000 μ. Πρόκειται για ένα από τα πιο γραφικά χωριά του Ταΰγétου, με υπέροχη θέα στην κοιλάδα του Ευρώτα.

Σύμφωνα με την επικρατέστερη εκδοχή, το χωριό πήρε την ονομασία του από τον άρχοντα-γαιοκτήμονα Γεωργίτζην. Η χρονολογία οικησης του χωριού δεν είναι ασφαλής. Λέγεται ότι πραγματοποιήθηκε μετά την υποταγή του Μυστρά στον Μωάμεθ το 1460 από τους Έλληνες που κατέφυγαν στον ορεινό Ταΰγétο για να ζήσουν ελεύθεροι. Έγγραφα στοιχεία έχουμε από το 1699 από τα αρχεία της Βενετίας. α) Το 1699 επιβλήθηκε στο Γεωργίτσι φόρος-πρόστιμο από τους Ενετούς 6.687 ενετικές λίρες, επειδή αρνήθηκε να στείλει εργάτες για την οχύρωση του Ισθμού της Κορίνθου. β) Το 1700 την εποχή της Βενετοκρατίας αναφέρεται στην απογραφή F. Grimani.

Το Γεωργίτσι υπήρξε γνωστό καπετανοχώρι και καταφύγιο του Θ. Κολοκοτρώνη. Από εδώ κατάγονται οι ονομαστοί οπλαρχηγοί Παναγιώτης Παπαθανασόπουλος Γεωργιτσάνος, όπως υπέγραφε, ο Νικόλης Μοσχοβίτης, ο Νικόλαος Δημάκης, ο Παρασκευάς Φασουλόπουλος και ο Κασσάρος Αθανάσιος (Θανασούλης),

παλιός κλέφτης, συνεργάτης του Ζαχαριά Μπαρμπιτσιώτη και μέλος της Φιλικής Εταιρίας. Ήταν φίλος του Κολοκοτρώνη και συμμετείχε σε όλες τις μάχες που πολέμησαν Γεωργιτσιάνοι. Με την έναρξη της Επανάστασης βρέθηκαν στη μάχη της Βλαχοκερασιάς (10 Απριλίου 1821, ανήμερα το Πάσχα). Στις 21 Σεπτεμβρίου 1825 πρόβαλαν γενναία αντίσταση στον Ιμπραήμ όλοι οι κάτοικοι των χωριών της Πάνω Ρίζας για να προστατέψουν τα ορεινά χωριά κατά το πέρασμά του. Η στρατολόγηση των ντόπιων έγινε στο Γεωργίτσι από τον Νικηταρά (Νικήτα Σταματελόπουλο) κατόπιν διαταγής του Κολοκοτρώνη. «Αδελφοί χριστιανοί, τώρα είναι η ώρα. Τρέξατε, τρέξατε, τρέξατε εις Καστανιά και Γεωργίτζι. Σας προσμένω εφ' ίππου. Τη 8^η Σεπτεμβρίου 1825

Ο πατριώτης

Νικήτας (Νικηταράς) Σταματελόπουλος.

Μετά την απελευθέρωση από τους Τούρκους το Γεωργίτσι για τη μεγάλη συμμετοχή στον Αγώνα, πήρε σημαντικά κτήματα στον κάμπο με τα παραχωρητήρια, που δόθηκαν στους αγωνιστές το 1843. Ήταν η εποχή που ο Καπετάνιος της Καστανιάς Αναγνώστης Τζωρτζάκης πρότεινε στον Καπετάνιο του Γεωργιτσιού Παναγιώτη Παπαθανασόπουλο να

κατέβουν οι Γεωργιτσάνοι στα Περιβόλια και μαζί με τους Καστανιώτες να δημιουργήσουν ένα μεγάλο χωριό. Έμεινε ιστορική η φράση του Παπαθανασόπουλου, που απέρριψε την πρόταση του Τζωρτζάκη. «Οι κάμποι θρέφουν άλογα και τα βουνά λεβέντες». (Το περιστατικό αυτό αποτυπώθηκε σε ντόπιο δημοτικό τραγούδι).

Εκατό Γεωργιτσάνοι τιμήθηκαν με το Αριστείο του Αγώνα. Αλλά και σε όλους τους μετέπειτα εθνικούς αγώνες, οι Γεωργιτσιάνοι ήταν μπροστά-ρηδες.

Στην Πάνω Πλατεία της Υπαπαντής, βρίσκεται το Μνημείο των Αεροπόρων: Γρηγορίου Πετράκη, Ανθυποσημναγού, ο οποίος έπεσε στις 10 Μαΐου 1921 εκτελώντας το καθήκον του. Ευάγγελου Πάνναρη, Υποσημναγού, ο οποίος έπεσε στις 30 Οκτωβρίου 1940 και του Νικολάου Σκρουμπέλου, Επισμηναγού, άριστου χειριστή καταδιωκτικών με πολλές καταρρίψεις εχθρικών αεροπλάνων, ο οποίος έπεσε στις 23 Φεβρουαρίου 1941. Στην Κάτω Πλατεία, αλλιώς του Αγίου Αθανασίου, υπάρχει το λιτό και απέριττο μνημείο των πεσόντων κατά την περίοδο 1912- 1922 και 1940-1945.

Από το 1834-1912 το Γεωργίτσι ήταν Πρωτεύουσα του Δήμου Πελλάνης. Καθ' όλη τη διάρκεια αυτή οι εκλεγέντες Δήμαρχοι ήταν Γεωργι-

τσιάνοι, με πρώτο τον Τσαρόπουλο. Το διάστημα 1895-1897 ο Δήμαρχος γιατρός Νικόλαος Γκουζούλης, εκλέχτηκε Βουλευτής με το Κόμμα του Μαυρομάλη. Το Γεωργίτσι παρουσίαζε μεγάλη εμπορική κίνηση και στη Λαϊκή Αγορά του Σαββάτου κατέφθαναν και από τους άλλους Δήμους και τους γύρω Νομούς. Από τον Εμπορικό Οδηγό των αρχών του 20^{ου} αι. (Γ.Α.Κ Κοινωνία και Εκπαίδευση, Πέπη Γαβαλά) πληροφορούμαστε ότι στο Γεωργίτσι υπήρχε Πανδοχείο. Από δημοσίευμα της εφημερίδας ΚΗΡΥΞ ΤΗΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ, Κυριακή 20 Απριλίου 1930, βεβαιώνεται η ύπαρξη στο Γεωργίτσι Ταμειτηρίου. «Το μήνα Μάρτιο 1926 εγένετο εν Γεωργιτσιώ η έναρξις της υπηρεσίας του Ταμειτηρίου. Κατ' αρχάς οι κάτοικοι, μη γνωρίζοντες τον θεσμόν του Ταχυδρομικού Ταμειτηρίου, εφοβούντο να καταθέσουν. Κατόπιν, αφού εβεβαιώθησαν ότι το Ταχυδρομικό Ταμειτήριο παρέχει πλήρη εξασφάλισιν των χρημάτων, ήρχισαν καταθέτοντες και μεγάλα ποσά...» (ακολουθεί πίνακας καταθέσεων από το 1926 μέχρι τους πρώτους μήνες του 1930).

Οι Γεωργιτσιάνοι μετανάστευσαν στην Αμερική, στην Καλαμάτα και στην Αθήνα, όπου ασχολήθηκαν με το εμπόριο, προόδευσαν και αρκετοί έγιναν σημαντικοί οικονομικοί παράγοντες. Οι ξενιτεμένοι δημιούργησαν Συνδέσμους και δεν έπαυσαν ποτέ να ενισχύουν οικονομικά το χωριό τους. Στο Γεωργίτσι γεννήθηκαν σπουδαίοι άνδρες: οι αδελφοί Ρούμπου, ο Γεώργιος Γκλέκας, δάσκαλος και Διευθυντής της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Σπάρτης και λαογράφος και ο Διονύσιος Σιγαλός, δάσκαλος και ερευνητής ιστορικών πηγών της Λακαιδέμονος. Το 1912, με την κατάρρευση των Δήμων, το Γεωργίτσι αποτέλεσε ξεχωριστή Κοινότητα Με την εφαρμογή του Νόμου «Καποδιστριας» 2539/3-12-97 ΦΕΚ Α 244, ανήκει στο Δήμο Πελλάνας με έδρα το Καστόρι.

Β. Κεμεριδου

Πηγές:

1. «Ένα χωριό μια ιστορία» Πάννη Κούτση.
2. «Η συμβολή των αγωνιστών της Επάνω Ρίζας (Δήμου Πελλάνας) της Λακεδαιμόνος στην Επανάσταση του 1821» Δ.Α. Σπαντίδου.
3. "Γ. Α. Κ. Λακωνίας".

Αφιέρωμα στα κυριά μας

Γεωργίτσι, το Μπαλκόνι του Ταυγέτου

Ανεβήκαμε στο Γεωργίτσι δύο φορές για το αφιέρωμά μας στο χωριό και τους ανθρώπους του. Είχαμε συστάσεις να συναντήσουμε οπωσδήποτε τον κύριο Δημοσθένη Τσερωτά. Μας δέχτηκε στο σπίτι του και μείναμε κατάπληκτοι. Παντού βιβλία, εφημερίδες, περιοδικά, και φωτογραφίες. Η μνήμη του ζωντανή, μιλούσε ασταμάτητα και ήταν ευχαριστημένος που ενδιαφερθήκαμε για το αρχαιακό υλικό του. Ανεβήκαμε μαζί και καθίσαμε στην πλατεία του πλάτανου. Μας κέρασε καφεδάκι και αναψυκτικά. Στη συντροφιά μας η Βούλα Θάνου, ο Γιάννης Γκλέ-

κας, ο κύριος και η κυρία Αθανάσιου Πανταζέλου, και η κυρία Αγγελική Μπολάνη, φιλόλογος στην Πάτρα. Μας είπε ο κύριος Δημοσθένης ότι ο πλάτανος της πλατείας έχει ηλικία 370-400 χρόνων και ότι στον κορμό του επικόλλησαν το χαρτί της επιστράτευσης, με διαταγή του Θ. Κολοκοτρώνη, για να αναχαιτίσουν τον Ιμπραήμ.

Στο πλάγι της πλατείας είναι κτισμένη η εκκλησία του πολιούχου Αγίου Αθανασίου. Οι εκκλησίες πρέπει να έπαιξαν σημαντικό ρόλο για τη συγκέντρωση των κατοίκων σε γειτονιές, οι οποίες πήραν την ονομασία

τους από τα οικογενειακά ονόματα των κατοίκων: Βυνέικα, Γιανναρέικα, Γκλεκέικα, Γκουζουλέικα κ.ά. Μέσα από γραφικά δρομάκια περιηγηθήκαμε στις γειτονιές. Πέτρινα σπίτια, κτισμένα σαν φρούρια, με πολεμότρυπες για την άμυνα των πολεμιστών: Στα Μπακέικα το σπίτι του Ηλία Πανταζέλου, το Σιγαλέικο, ο Ρασέικος Πύργος του Αθανασίου Παπαστάθη κ.ά. Στην επάνω πλατεία, όπου και το μνημείο των αεροπόρων, βρίσκεται η εκκλησία της Υπαπαντής με το μαρμαρίνο καμπαναριό και ζωγραφικό διάκοσμο από τον Γεωργιτσιάνο ζωγράφο και γλύπτη Πέτρο Ρούμπο. Από εδώ η θέα είναι καταπληκτική σε ολόκληρη την κοιλάδα του Ευρώτα μέχρι τον Πάρνωνα. Εμβληματικό κτίριο του χωριού είναι το πετρόκτιστο, παραδοσιακό σχολείο τους.

«Δεν έχουμε Ακρόπολη να δείξουμε, αλλά το χωριό μας έχει τη θέα του, έχει τα μονοπάτια του, τις βρύσες και τα ρεμάτά του, που όμως πρέπει να διατηρούμε καθαρά και όχι να ανεχόμαστε κάποιους κατοίκους να πετούν ανεξέλεγκτα τα σκουπίδια

τους. Ακόμη και ο πιο απαιτητικός επισκέπτης θα μείνει ευχαριστημένος. Οι ταβέρνες – καφενεία των κ.κ. Γκλέκα «Πλάτανος» και Δημ. Παράβολου «Μύθος», το καφενείο - παντοπωλείο του κ. Ηλία Τσίχλη, το καφενείο - ταβέρνα του κ. Χρήστου Τσίχλη, το υπερσύγχρονο ξενοδοχείο του Γιάννη Παύλου σας περιμένουν να σας εξυπηρετήσουν με μεγάλη προθυμία και ευγένεια, ενώ έτοιμος να λειτουργήσει είναι και ο δημοτικός ξενώνας». Αυτά μας είπε ο Νίκος Γιάνναρης, πρόεδρος του Τοπικού, και πρόσθεσε ότι στα σχέδιά τους είναι να στήσουν ένα λαογραφικό μουσείο. Έδη συγκεντρώνουν αντικείμενα για το σκοπό αυτό.

Κι ένα παράδοξο! Το Γεωργίτσι με τις πολλές βρύσες αντιμετωπίζει πρόβλημα με το νερό. Ο κ. Γιάννης Γκλέκας μας είπε ότι η γεώτρηση που έγινε δε λειτούργησε, γιατί δεν ηλεκτροδοτήθηκε. Και ο κ. Γιάνναρης: «Πρέπει να προσέχουμε για να έχουμε». Αυτό είναι το Γεωργίτσι. Μια μικρή Ελβετία. Ένας ιδανικός προορισμός για τις διακοπές μας.

Β. Κεμερίδου

Δράσεις - Ειδήσεις - Πληροφορίες

Στις 21/08/2010 αρκετοί συμπατριώτες μας ανέβηκαν στην Μπουρσάκα για να παρακολουθήσουν τα Θυρανοίξια της νεόδμητης εκκλησίας του Αγίου Δημητρίου, που τελέσθηκαν από τον Σεβασμιότατο Μητροπολίτη Μονεμβασίας και Σπάρτης κ. Ευστάθιο. Στην εκκλησία τοποθετήθηκε και η εικόνα της Αγίας Μαρίνας και δόθηκε η άδεια να εορτάζει και στη μνήμη της. Στο τέλος της τελετής ο Δημήτριος Ι. Κουτρομπής, με δαπάνες του οποίου χτίστηκε η εκκλησία, κάλεσε όλους τους παρισταμένους στο σπίτι του για φαγητό.

Στη Μπουρσάκα, στις 23/08/2010, στην Παναγίτσα, εορτάσθηκαν, όπως κάθε χρόνο, τα εννιάμερα της Παναγίας. Ο Σύλλογος φίλων του Βουνού Ταυγέτου «ΛΟΥΣΙΝΑ» πλαισίωσε την εορτή με διάφορες εκδηλώσεις και πρόσφερε πλούσια εδέσματα. Στα πλαίσια της εκδήλωσης τιμήθηκε από το Σύλλογο ο Νικόλαος Βερούτης για την προσφορά του στην προστασία του Βουνού. Ο Γεώργιος Λιναρδάκης, Πρόεδρος του Συλλόγου, χαιρέτησε τους παρισταμένους και ο Πρόεδρος του Ορειβατικού Συλλόγου Σπάρτης κ. Βασίλειος Γεωργιάδης μίλησε για την αναγκαιότητα της προστασίας του βουνού. Παρέστησαν και απηύθυναν χαιρετισμό ο Δήμαρχος κ. Δημήτριος Γομάτος και ο Νομάρχης Λακωνίας κ. Κων/νος Φούρκας.

Scripta manent ή ...βάρδα φουρνέλλο!

Στο προηγούμενο φύλλο του “Π” λες και όλοι οι δαίμονες (του τυπογραφείου;) έβαλαν την ουρά τους κατά τη συγγραφή του “περί Βορδο(ο)νίας” πονήματος.

Έτσι οι συντάκτες του καταφεύγοντας σε ετυμολογική ερημνεία του τοπωνυμίου “Βορδό(ο)νία” μάς ενημερώνουν, κατά λέξη, πως: “Για την προέλευση του σημερινού ονόματος της Βορδόνιας, ερίζουν πολλές εκδοχές εκ των οποίων η «Βάρδα = θέα» και κατ’ επέκταση μπαρδούνι, υποδηλώνοντας το κάστρο ή ψηλό μέρος που χρησιμοποιείται για οχυρό, εκεί οι Βυζαντινοί τοποθετούσαν έμμισθους, κυρίως Αλβανούς στην καταγωγή, που φρουρούσαν τους δρόμους επικοινωνίας με την Πύλη. Άλλη εκδοχή, είναι, να προέρχεται από τη Λατινική λέξη *Burdo* = Βόρδων = ημίονος, εκ του οποίου το βορδωνοστάσιον και βορδωνάριον = ημιονοστάσιον κατ’ επέκταση στάβλοι που διατηρούσαν στην περιοχή οι Βυζαντινή(sic) εκτρέφοντας ίππους(;). Η από το “βορδωνάρι” δοκός δοκάρι, που σημαίνει ξύλο διαπερασμένο στον όρθιο στύλο του ελαστροβίου, που χρησιμοποιείται για την περιστροφή του. Ο Δ. Σιγαλός αναφέρει και τη Γαλλική πόλη Μπορντώ (*Bordeaux*) – λόγω των αμπελιών”. (Η ορθογραφία είναι η ακριβής του κειμένου).

Στο τέλος δε της εργασίας αναφέρονται ως βιβλιογραφικές πηγές η εγκυκλοπαίδεια του Ελευθερουδάκη και η “Ιστορία, Η Σπάρτη και η Λακεδαιμόν” του Δ. Σιγαλού.

Ας δούμε, από πιο κοντά, αυτές τις πηγές:

1. Ο Ελευθερουδάκης στο λήμμα Βορδώνια τής αφιερώνει εννιάμισι αράδες, στην αριστερή στήλη, (τόμος 3, σελ. 411) και πουθενά δεν αναφέρει κάτι για την προέλευση του τοπωνυμίου.

Όμως στην ίδια στήλη έχει ενδιαφέροντα λήμματα για τους όρους “βόρδων” ή “βούρδων”, “βορδωναρείον”, “βορδωνάρι”, “βορδωνάριος”, “βορδώνι” και όλα αυτά άμεσα σχετιζόμενα με τους ημίονους (μουλάρια).

1α. Στο: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΠΑΝΙΤΣΑΣ – Ένας προστός του Μυστρά στην Επανάσταση. Γύρω από τον Αναγνώστη Κοπανίτζα, (Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης – Ιστορικό και Παλαιογραφικό Αρχείο, 1998 – 251 σελ.), διαβάζουμε: “Οικισμοί Βορδόνιας (=σταθμός μουλαριών πβ. και βορδοναριό, δηλ. στάβλος, στα μοναστήρια): Σουλίνα, Όραχος, Πάνω Χώρα, Παρδά-

λι. Μαζί με τη Σελλάσια είχε επί Καποδίστρια περισσότερους κατοίκους από το Μυστρά-Παρόρι (450+238 έναντι 604+463)”.

2. Κατά ευτυχή σύμπτωση ο Ελευθερουδάκης στην αμέσως προηγούμενη σελίδα του ίδιου τόμου (τόμ. 3, σελ. 410), αφιερώνει μισή στήλη και στη γαλλική πόλη Μπορντώ (*Bordeaux* ή κατά Ρωμαίους *Burdigala*). Εδώ μαθαίνουμε πως η πόλη είναι κτισμένη στην αριστερή όχθη του ποταμού Γαρούννα, το λιμάνι της στον Ατλαντικό είναι από τα μεγαλύτερα της Ευρώπης και: “είχε αποικίαν λαών της Ανατολής, η δε ελληνική γλώσσα ήτο λίαν διαδεδομένη εν αυτή”. Όμως μέχρι το 1453 ήταν πρωτεύουσα των αγγλικών κτήσεων στη Γαλλία. Τώρα πώς οι αρχικοί κτίτορες του οικισμού (ή φρουρίου) της Βορδό(ο)νίας κατά την πρώτη Φραγκοκρατία βρήκαν ομοιότητες ανάμεσα σε μια τοποθεσία του Ταϊγέτου γεμάτη “πέτρες και κοτρόνια” με την υπό αγγλική κυριαρχία, τότε, πόλη του Μπορντώ δεν είναι ημέτερον καθήκον να δειχθεί.

3. Αξίζει να αναφερθεί πως και στο λεξικό του Johannes Meursius (Ολλανδός φιλόλογος, 1579-1639) “*Glossarium graeco-barbarum*”, σελίδα 112, συναντάμε την καταγραφή: ΒΟΡΔΟΝΙΟΝ, ΒΟΡΔΟΣ, ΒΟΡΔΩΝ, ΒΟΡΔΟΝΙΑΖΕΙΝ, με την ίδια ως άνω σημασία.

4. Τελευταία, αλλά όχι έσχατη, η ετυμολογική: “Βάρδα = θέα και κατ’ επέκταση μπαρδούνι, υποδηλώνοντας το κάστρο ή ψηλό μέρος που χρησιμοποιείται για οχυρό, εκεί οι Βυζαντινοί τοποθετούσαν έμμισθους, κυρίως Αλβανούς στην καταγωγή, που φρουρούσαν τους δρόμους επικοινωνίας με την Πύλη”.

Ας ξαναδοούμε το ίδιο λεξικό: Ο Ελευθερουδάκης στον τόμο 2 και στη σελίδα 936, πρώτη στήλη, έχει το λήμμα “βάρδα! και κατά πληθ. βαρδάτε!” (έτσι ακριβώς), “εκ τον ιταλικού *guarda* όπερ εν βενετική διαλέκτω (*varda, vardate*) ακούγεται ως το ελλ. πρόσεχε! πρόσεχετε! παραμερίσατε! [Βάρδα μπένε! πρόσεξε καλά! έχε το νον σου!,-βάρδα φουρνέλλο! προειδοποιητικόν ότι επίκειται ανάφλεξις υπονόμου, ιδία εις τα λατομεία και τα ορυχεία”].

Στην ίδια σελίδα αναφέρεται και η Βάρδα, το γνωστό χωριό της Ηλείας.

Ενδιαφέρον, έστω και ηχητικά, έχουν και οι λέξεις με την ίδια (βενετική) ρίζα: *varda-vela* (ο ιστιόχος), *varda-lancia* (ο λεμβούχος εις ον προσδένονται αι λέμβοι πλοίων), και το εξαιρετικό *varda-la-*

bomba (βαρδαλαμπούμπας, κυρίως λαϊκή ονομασία του αντίχειρος...”).

Βέβαια στην επόμενη σελίδα συναντάται και το “Βάρδας”, όνομα πολλών επιφανών Βυζαντινών (Πλατυπόδης, Σκληρός, Φωκάς κ.λπ.).

Στη συνέχεια στη φράση: “και κατ’ επέκταση μπαρδούνι, υποδηλώνοντας το κάστρο ή ψηλό μέρος που χρησιμοποιείται για οχυρό, εκεί οι Βυζαντινοί τοποθετούσαν έμμισθους, κυρίως Αλβανούς στην καταγωγή, που φρουρούσαν τους δρόμους επικοινωνίας με την Πύλη”, οι δαίμονες που προαναφέραμε κορυφώνουν τη σύγχυση: Προς ποία βυζαντινή “Πύλη” [προφανώς όχι την “Υψηλή Πύλη”, (“Ο όρος Υψηλή Πύλη ή Μεγάλη Πόρτα, αρχικά σήμαινε την πύλη της σουλτανικής σκηνης που ήταν η μεγαλύτερη απ’ όλες τις άλλες. Μετά την κατάληψη της Κωνσταντινούπολης ονομάστηκε έτσι το Σουλτανικό Ανάκτορο”, http://el.wikipedia.org/wiki/Υψηλή_Πύλη)] οι οδοί επικοινωνίας φρουρούνταν από κάστρα ή ψηλά μέρη που χρησιμοποιούνταν για οχυρό, δηλαδή “μπαρδούνια”;

Είδαμε πως το “βάρδα” έχει βενετική προέλευση - *varda* (τουλάχιστον κατά Ελευθερουδάκη).

Το “μπαρδούνι” όμως;

Ο Ελευθερουδάκης σ’ αυτό το σημείο δε μας δια φωτίζει καθόλου. Στον τόμο 2 σελίδα 938 αναφέρεται μόνο σε: “Βαρδούνια Κάστρον” και “Βαρδούνια Παλαιά”, “δύο μικροί οικισμοί της κοινότητας Αγ. Νικολάου”, και στη σελίδα 939 στα Βαρδονοχώρια. Τα Βαρδονοχώρια, που βρίσκονται νοτιότερα του σημερινού χωριού του Ξηροκαμπίου (νότια Φάρις βόρειο Σμίνο), όντως κατοικούνταν από Τουρκαλβανούς, που μετακινήθηκαν εκεί μετά τη σφαγή τους κατά το 1771. Βέβαια η φήμη τους δεν ήταν και η καλύτερη, εκδιώχθηκαν δε κατά τον Αγώνα του 1821.

Είναι μάλλον προφανές πως γίνεται σύγχυση ανάμεσα στους όρους “μπαρδούνια” και “δερβένια” (*Δερβενάκια, Δερβενοχώρια, δερβέναγας* κ.λπ.). Ο δεύτερος όρος, τουρκικής προέλευσης με περιοχές ρίζες, όντως αναφέρεται σε στενά που φυλάσσονταν από φρουρές, των οποίων ο αρχηγός ονομαζόταν *δερβέναγας* (Ελευθερουδάκης, τ.4, σελ. 390, 391).

Ο Βέγγος σε μια του ταινία ισχυρίζεται: “Εγώ για πλαστικό το πήγαινα και μου βγήκε μουσταλευριά”.

Έτσι και ο (υπο)γράφωφ για μια μικρή παρέμβαση το πήγαινε και του βγήκε

ολόκληρη σελίδα.

Προς τι λοιπόν, όλα αυτά τα λόγια; Η απάντηση είναι απλή: *verba volant scripta manent* (τα λόγια πετούν τα γραπτά μένουν).

Και όπως εμείς σήμερα καταφεύγουμε στις, έστω και ατελείς, προσπάθειες καταγραφής του παρελθόντος μας που βρίσκουμε σε παλιότερα έντυπα (έχουμε κατα-αντιγράψει το “Βορειοδημότη” του μακαρίτη δάσκαλου Ν. Μενίδη και τα γραφτά τού επίσης μακαρίτη Δημ. Καλλιάνη) έτσι κάποιιοι στο μέλλον μπορεί να καταφύγουν στα στοιχεία που παρατίθενται στο κείμενο για τη Βορδώνια.

Ετυμολογία (ή μάλλον προσοχή) πατριώτες.

Ο Ευ-δαίμων

και για την αντιγραφή:

Δ. Πελεκάνος - Βορδωνιάτης

Και να θέλει κανείς είναι δύσκολο να αγιάσει: Στο σημερινό μας σημείωμα για το Γεωργίτσι το τοπωνύμιο ετυμολογείται από τον πρώτο του κτίτορα Γεωργίτση. Μια μικρή έρευνα μας έδειξε πως αυτός μπορεί να ήταν άρχοντας, μπορεί όμως και τσοπάνης!

Όμως είναι πολύ πιθανό το Γεωργίτσι να σχετίζεται άμεσα με την Κρήτη: “Όταν έπεσαν τα Χανιά οι Τούρκοι έκαψαν και ισοπέδωσαν τρία χωριά (τα οποία ποτέ δεν ξαναγιναν). Το ένα ονομαζόταν ΓΕΩΡΓΙΤΣΙ. Οικογένειες από εκεί πέρασαν στην Λακωνία και έκτισαν ένα χωριό να μοιάζει με το δικό τους (Μπολάνιδες, Νικολετάκιδες, Γιάνναρης, Γιαννακάκιδες, Γιαννετάκιδες κ.λπ.)”. *Ιστορία της Κρήτης, του Β.Ψιλάκη εκδ.1906.*

“Ποῦ εἶν’ ἡ χώρα τῷ Σφακιῷ μέ τά πολλά καράβια, μέ τσ’ ἑκατό τσῆ τσ’ ἔκκλησιές, τά πλούσια τά σεράγια ; τό Μεσοχώρ’, ὄμπρός Γιαλός, τό θόλος, τοῦ Γεωργίτση, οὔλα ‘γενήκατε σωρός, καί δέν βγορίζε σπῆτι”.

Τραγούδι του Δασκαλογιάννη

Όμως το τραγούδι του Δασκαλογιάννη χρονολογείται από το 1786, ενώ το Γεωργίτσι ήδη στην απογραφή Grimani (1700) κατοικείται από 600 τουλάχιστον κατοίκους.

Το ότι απαιτείται παραπέρα έρευνα είναι κάτι περισσότερο από προφανές. Δ.Π.

Διακρίσεις των παιδιών μας στις Εισαγωγικές

Με χαρά και αυτή τη χρονιά παρουσιάζουμε τα παιδιά μας, που αποφοίτησαν από το Λύκειο Καστορείου αλλά και από άλλα λύκεια της χώρας μας και πέρασαν με επιτυχία τις πανελλήνιες εξετάσεις για την εισαγωγή τους σε ΤΕΙ και ΑΕΙ, και είναι:

1. Βούλγαρη Χρυσούλα του Βασιλείου από Αλευρού (Λύκειο Καστορείου), στο ΤΕΙ Ηπείρου τμήμα Εφαρμ. Ξένων Γλωσσών στη Διοίκηση και στο Εμπόριο.
2. Γιακουμή Αικατερίνη του Παναγιώτη από Λογκανίκο (Λύκειο Καστορείου), στην Ιατρική Σχολή Πάτρας.
3. Δαγριτζίκου Ιωάννα του Νικολάου (Λύκειο Σπάρτης), στο τμήμα Κοινωνιολογίας στο Πανεπιστήμιο Κρήτης.
4. Δημητρίου Αθανάσιος του

Παναγιώτη (Λύκειο Καστορείου), στη τμήμα Αυτοματισμού ΤΕΙ Πειραιά.

5. Καμάκας Μιχάλης του Κων/νου και της Ποτούλας Γ. Δημητρακοπούλου (Λύκειο Κατερίνης) στο τμήμα Δημόσιας Διοίκησης του Πάντειου Πανεπιστημίου.
6. Κωστούλας Νικόλαος του Δημήτριου και της Πολυξένης Χ. Λαγανά (Λύκειο Ιωαννίνων), στο τμήμα Δομικών Έργων του ΤΕΙ Ιωαννίνων.
7. Λιναρδάκη Κατερίνα του Σπύρου (Λύκειο Αθηνών), στο τμήμα Διοίκησης Μονάδων Υγείας και Πρόνοιας ΤΕΙ Αθηνών.
8. Μπασκουρέλου Κωνσταντίνα του Μιχαήλ (Λύκειο Καστορείου), στη Γεωπονική Σχολή Θεσ/νίκης.

9. Μπράτη Παναγιώτα του Ιωάννη (Λύκειο Καλαμάτας), στην Ιατρική Σχολή Κρήτης.

10. Παπαδοπούλου Χαραλαμπία του Παναγιώτη από Αγόριανη (Λύκειο Καστορείου), στο Παιδαγωγικό της Δημ/κής Εκπ/σης Κρήτης.
11. Πετροπούλου Σωτηρία Χρήστου από Βορδόνια (Λύκειο Καστορείου), στο Παιδαγωγικό της Δημ/κής Εκπ/σης Πάτρας.
12. Ρόδη Αθηνά του Νικολάου και της Ευγενίας Ν. Λαμπή (Λύκειο Αθηνών), στο Χημικό του Πανεπιστημίου Κρήτης.
13. Σπυράκη Μαρία-Κων/να του Δημητρίου και της Γεωργίας Γαλανοπούλου (Λύκειο Σπάρτης), στη Νομική Αθηνών.
14. Τσέλλος Λεονάρδος του Νικολάου και της Γεωργίας Οικο-

νομοπούλου (Λύκειο Σπάρτης), στο τμήμα Πολιτικών Μηχανικών στο ΕΜΠ.

15. Ηλιάδης Γεώργιος του Ιωάννη και της Βασιλικής Θ. Λαμπράκη (Λύκειο Θεσ/νίκης) στο Παιδαγωγικό της Φιλοσοφικής Σχολής Θεσ/νίκης.
  16. Ερμήλιου Βανέσα του Παναγιώτη και της Λότυ (Λύκειο Ηλιούπολης) στο Πάντειο Πανεπιστήμιο.
- Συγχαίρουμε τους επιτυχόντες και τους ευχόμαστε καλή συνέχεια στις σπουδές τους. Αξίζει δε, να αναφέρουμε τη μεγάλη επιτυχία του Λυκείου Καστορείου, αφού όλα τα παιδιά, που έλαβαν μέρος στις πανελλήνιες εξετάσεις, πέρασαν επιτυχώς στις σχολές που επέλεξαν.

Ε. Βλαχογιάννη

✿ Ένα νέο στέκι άνοιξε, μέσα στο καλοκαίρι, στο Καστόρειο και προστέθηκε στα ήδη υπάρχοντα, προσφέροντας μια εναλλακτική λύση στις εξόδους μας. Είναι «το Δίπορτο», αφού έχει δύο εισόδους, μία στην πλατεία και την άλλη στην κάτω πλατεία (προς Χασάπικα, όπως παλαιότερα λέγαμε). Λει-

τουργεί ως ταβέρνα από τη μια και ως καφέ - μπαρ από την άλλη. Ο ιδιοκτήτης Παναγιώτης Δημητρίου προσφέρει τις δικές του γευστικές απολαύσεις σε ποικιλία φαγητών. Του ευχόμαστε καλές δουλειές.

✿ Μια αξέχαστη μουσική βραδιά, κάτω από το σεληνόφως, μας χάρισε ο Βασίλης Παρασκευόπουλος,

τραγουδώντας μας παλιά και νέα αγαπημένα τραγούδια στον όμορφα διακοσμημένο αίθριο χώρο του «Bill's House». Στο χώρο, και μόνο για το καλοκαίρι, προστέθηκε μπάρα και προς έκπληξή μας menu με νόστιμα επιλεγμένα πιάτα φαγητού.

ΕΒ

Μια νέα σχολική χρονιά ξεκίνησε. Στις 13/09/2010, στο προαύλιο του Γυμνασίου, παρουσία του Δήμαρχου Πελλάνας κ. Δημητρίου Γομάτου, του Αντιδημάρχου κ. Γιάννη Μακρυγιάννη, των Διευθυντών των Σχολείων όλων των βαθμίδων, των καθηγητών, δασκάλων και μαθητών, τελέστηκε ο καθιερωμένος αγιασμός. Ευχόμαστε στους καθηγητές, στους δασκάλους, νηπιαγωγούς και σε όλους τους μαθητές των σχολείων μας, του Λυκείου, Γυμνασίου, και Δημοτικού, αλλά και στα παιδιά του Νηπιαγωγείου μας, να έχουν δύναμη και καλές επιδόσεις. Καλή και εποικοδομητική χρονιά ευχόμαστε και στον δάσκαλο κ. Γεώργιο Καλομοίρη και τους χορευτές όλων των τμημάτων της Χορευτικής μας Ομάδας Παραδοσιακών Χορών.

Η Πελλάνα κάθε χρόνο είναι αυτή που ανοίγει και κλείνει τον κύκλο των πανηγυριών, που πραγματοποιούνται στο Δήμο μας. Και αυτή τη χρονιά ο Αθλητικός Σύλλογος της Πελλάνας «ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΙ», διοργάνωσε με επιτυχία και μεγάλη συμμετοχή κόσμου το πρώτο πανηγύρι, στις 16/07/2010, στην πλατεία στη Βρύση. Το ίδιο επιτυχημένο ήταν και το τελευταίο πανηγύρι, που πραγματοποιήθηκε στην Πελλάνα στις 23 Σεπτεμβρίου, ημέρα μνήμης της Σύλληψης του Ιωάννη, που στην περιοχή αποκαλείται και του Σκουληκοκρασά.

Γιορτή της Ελιάς και του Λαδιού στη Σελλασία

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε για έβδομη χρονιά η Γιορτή της Ελιάς και του Λαδιού στη Σελλασία. Τη διοργάνωση της γιορτής είχαν αναλάβει το Πνευματικό και Πολιτιστικό Κέντρο Δήμου Οινούντος, η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Λακωνίας και η ΤΕΔΚ Λακωνίας με την ευγενική χορηγία

του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Η άρτια οργάνωση, που οφείλεται στην καθόλα άξια οργανωτική επιτροπή με πρωτεργάτες και πρωτοπόρους το Δήμαρχο Οινούντος Ευάγγελο Βαλιώτη και το σκηνοθέτη Μανούσο Μανουσάκη, έφερε αυτή τη γιορτή, ως την κορυφαία στο Νομό

Λακωνίας και από τις καλύτερες πανελλαδικά στο είδος της. η Γιορτή, που εκτυλίχθηκε στο τριήμερο 6, 7 και 8 Αυγούστου, περιείχε πλούσιο εορταστικό και καλλιτεχνικό πρόγραμμα, ενδιαφέρουσες ημερίδες, εκδηλώσεις για παιδιά και παραδοσιακούς χορούς από το χορευτικό τμήμα του Πολιτιστικού Κέντρου του Δήμου Οινούντος. Οι ημερίδες και οι συζητήσεις που έγιναν ήταν άκρως ενδιαφέρουσες και αφορούσαν σε θέματα ποιότητας και ανταγωνιστικότητας των αγροτικών προϊόντων, σε αναπτυξιακές ευκαιρίες κατά την 4^η προγραμματική περίοδο 2007-2013 και τις προοπτικές του συνεταιριστικού και συνδικαλιστικού κινήματος. Στην ημερίδα που διεξήχθη για την ανταγωνιστικότητα των αγροτικών προϊόντων ομιλήτρια ήταν και η πρόεδρος του συλλόγου

μας κ. Ευγενία Λαμπή με θέμα «Ασφάλεια και Ποιότητα Ελαιολάδου». Περίπτερα είχαν δήμοι του Νομού Λακωνίας, σύλλογοι και κυρίως εκθέτες και παραγωγοί προϊόντων ελιάς, αλλά και άλλων αγροτικών ή συναφών προς αυτά προϊόντων, αγροτικών μηχανημάτων κ.λπ. Από την περιφέρεια του δικού μας δήμου περίπτερο είχε ο δήμος μας, ο Σύλλογος Φίλων του Βουνού Ταυγέτου «ΛΟΥΣΙΝΑ», ο σύλλογός μας «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ», ο Δημήτριος Καφετζής με προϊόντα μελιού και ο Δημήτριος Ψαθάς με προϊόντα στρουθοκαμήλου από την Αγόριανη, ο Αριστοτέλης Καραγιαννης από την Πελλάνα με προϊόντα ελιάς και λαδιού και ο Γιάννης Γεροντίδης με πέστροφες, σολομό, και οξύρυγχο από το Ιχθυοτροφείο Καστορείου.

Ε. Βλαχογιάννη

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΤΑΥΓΕΤΟΥ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ «Η ΛΟΥΣΙΝΑ»

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ 2010 ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

9/10 ΣΑΒΒΑΤΟ

8.00 π.μ. Εκκίνηση από Αϊ Μάμα Καστορείου, μονοπάτι της Τίκλας-Λάτα -Άγιος Παντελεήμων Ωρες πορείας 6 (Μέτριας δυσκολίας διαδρομή). Στη συνέχεια επίσκεψη στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας στο Καστρί.

10/10 ΚΥΡΙΑΚΗ

8.00 π.μ. Ανάβαση από Γεωργίτσι (950 μ.), κορυφογραμμή (1500μ.) με καταπληκτική θέα σε Μεσσηνία, Αρκαδία και Λακωνία, κατάληξη στον Λογγανίκο (450 μ.). Ωρες πορείας 7 (εύκολη διαδρομή). Θα συμμετάσχει και ο Ορει-

βατικός Σύλλογος «ΒΡΠ-ΛΗΣΣΟΣ».

16//10 ΣΑΒΒΑΤΟ

12.30 μ.μ. Επίσκεψη στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας στο Καστρί.

1.30 μ.μ. Ανάβαση του μονοπατιού της Τίκλας έως τη Λουσίνα.

Διαμονή σε σπίτι μέλους του Συλλόγου «Η ΛΟΥΣΙΝΑ» και σε σκηνές. Φαγητό και γλέντι μετά μουσικής. Ωρες πορείας 2.30' (εύκολη διαδρομή).

17/10 ΚΥΡΙΑΚΗ

8.00 π.μ. Από Λουσίνα-Βασιλιά-Ποτισώνας-Σουσιάνοι. Ωρες πορείας 6 (εύκολη διαδρομή).

Θα συμμετάσχει και ο Αθηναϊκός Ορειβατικός Σύνδεσμος (ΑΟΣ).

30/10 ΣΑΒΒΑΤΟ

12.30 μ.μ. Επίσκεψη στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας στο Καστρί.

Στην συνέχεια μετάβαση στο Γεωργίτσι και πορεία προς τον Άγιο Παντελεήμονα ως τον Αγ.Νικόλαο.Ωρες πορείας 4 (εύκολη διαδρομή).

31/10 ΚΥΡΙΑΚΗ

8.00 π.μ. Ανάβαση από Γεωργίτσι (950 μ.),κορυφογραμμή (1500 μ.) με καταπληκτική θέα σε Μεσσηνία ,Αρκαδία και Λακωνία ,κατάληξη στον Λογγανίκο (450 μ.). Ωρες πορείας 7 (εύκολη διαδρομή).

Θα συμμετάσχουν οι Ορειβατικοί Σύλλογοι Βούλας και Ηλιούπολης.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

6/11 ΣΑΒΒΑΤΟ

12.30'μ.μ. Από Γεωργίτσι κατάβαση μέσω του φαραγγιού των Μύλων στο Καστόρειο. Ωρες πορείας 2 (εύκολη διαδρομή).

7/11 ΚΥΡΙΑΚΗ

8.00 π.μ. Ανάβαση από Κα-

στόρειο -μονοπάτι Τίκλας στην Ξεροβούνα και κατάβαση στη Ι.Μ.Ζωοδόχου Πηγής. Ωρες πορείας 7 (μέτριας δυσκολίας διαδρομή). Θα συμμετάσχει και ο Φυσιολατρικός Όμιλος Πειραιά (Φ.Ο.Π).

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

9/12 ΣΑΒΒΑΤΟ

12.30'μ.μ. Από Γεωργίτσι προς Άγιο Παντελεήμονα ως τον Αγ.Νικόλαο. Ωρες Πορείας 4 (εύκολη διαδρομή)

10/12 ΚΥΡΙΑΚΗ

8.00 π.μ. Από Άνω Χώρα Βορδόνιας ανάβαση στο Πυργάκι και επιστροφή από τα ίδια.

Ωρες πορείας 7 (μέτριας δυσκολίας διαδρομή)

Θα συμμετάσχει και ο Ορειβατικός Σύλλογος Αχαρνών.

Πληροφορίες: 6974098419 - 6942988662

Ιστορική και Αρχαιολογική Περιήγηση στη βόρεια Λακεδαίμονα

Στο πλαίσιο της Πολιτιστικής Εβδομάδας για το 2010, πραγματοποιήθηκε στις 13 Αυγούστου, στο Δημοτικό Σχολείο της Αγόριανης επιστημονική ημερίδα με θέμα: «Ιστορική και Αρχαιολογική Περιήγηση στη βόρεια Λακεδαίμονα».

Στο πλαίσιο της Πολιτιστικής Εβδομάδας για το 2010, πραγματοποιήθηκε στις 13 Αυγούστου, στο Δημοτικό Σχολείο της Αγόριανης επιστημονική ημερίδα με θέμα: «Ιστορική και Αρχαιολογική Περιήγηση στη βόρεια Λακεδαίμονα». Παρουσιάστηκαν οι παρακάτω εισηγήσεις:

1. **Λ. Σουχλέρης**, *Νέα αρχαιολογικά ευρήματα στο βόρειο Ταΰγετο και τις πηγές του Ευρώτα.*
2. **Νεκτάριος Σκάγκος**, *Η εκστρατεία των Οθωμανών στη Βόρεια Λακεδαίμονα το 1460 μ.Χ.*
3. **Δημήτριος Α. Σπαντίδος**, *Η συμβολή των αγωνιστών της Επάνω Ρίζας της Λακεδαίμονος στην Επανάσταση του 1821.*

Λ. Σουχλέρης:

- Αγροτικές και βιοτεχνικές εγκαταστάσεις στη νοτιοανατολική Μεγαλοπολίτιδα χώρα της Αρκαδίας & και στη Βορειοανατολική Λακεδαίμονα.

- Ανάδειξη του Ελληνιστικού οχυρωμένου οικισμού της Βελεμίνας στη θέση Χελμός Λογκανίκου.

Στην ημερίδα παρουσιάστηκαν

αρχαιολογικά και ιστορικά τεκμήρια για τη συνεχή κατοίκηση της περιοχής από τη Νεολιθική Εποχή (5.000 π.Χ.) έως και τους χρόνους της Επανάστασης του 1821.

Ο αρχαιολόγος της ΛΘ΄ ΕΠΚΑ (Τρίπολης) κ.Λεωνίδας Σουχλέρης παρουσίασε τα πρώτα στοιχεία από τις ανασκαφές που διεξάγονται στο πλαίσιο του έργου του νέου αυτοκινητόδρομου Λεύκτρο –Λογκανίκος/Σπάρτη στα σύνορα των δύο νομών (Αρκαδίας –Λακωνίας) σε σχέση με τα πορίσματα των παλιότερων ερευνών στην περιοχή των πηγών του Ευρώτα. Παράλληλα ανακοινώθηκαν και οι αρχαιολογικές εργασίες που διεξάγει η ΛΘ΄ ΕΠΚΑ στο βόρειο άκρο του Ταΰγετου και ιδιαίτερα στον οχυρωμένο οικισμό της Βελεμίνας στο λόφο «Χελμός –Αθήναιον».

Ο αρχαιολόγος κ. **Νεκτάριος Σκάγκος** παρουσίασε νέα στοιχεία για την αντίσταση των κατοίκων της περιοχής της Βόρειας Λακεδαίμονος στην επιδρομή των Οθωμανικών στρατευμάτων υπό την ηγεσία του Μωάμεθ του Πορθητή το 1460

μ.Χ. Τόσο η ερμηνεία των γραπτών πηγών (Λ.Χαλκοκονδύλη, Γ.Σφραντζή & Μ.Κριτόβουλου) αλλά και τα νέα πορίσματα της τοπογραφικής και ιστορικογεωγραφικής έρευνας της περιοχής έδωσαν νέα ιστορικά και αρχαιολογικά στοιχεία για την βόρεια Λακεδαίμονα του 15^{ου} αιώνα και ιδιαίτερα για την αμυντική οργάνωση της περιοχής με τα κάστρα της Βορδόνιας, του Καστριού, της Αγόριανης και του Λογκανίκου.

Η ημερίδα ολοκληρώθηκε με την ανακοίνωση του καθηγητή του Πανεπιστημίου Κρήτης κ.

Δημητρίου Σπαντίδου, ο οποίος παρουσίασε νέα στοιχεία για τη συμβολή των αγωνιστών της Επάνω Ρίζας του Ταΰγετου (Δήμου Πελλάνας) στην Επανάσταση του 1821.

Η ολοκλήρωση της πολύχρονης έρευνας του κ.Δ.Σπαντίδου, στα Γενικά Αρχεία του Κράτους, στο Αρχείο Παλιγενεσίας της Βου-

λής των Ελλήνων, στα απομνημονεύματα των αγωνιστών του 1821, αλλά και σε ποικίλες αρχαικές πηγές του 19ου αιώνα ανατρέπει πάρα πολλά ιστορικά στερεότυπα και δεδομένα.

Το μεγάλο ελληνικό στρατόπεδο στην περιοχή της Αγόριανης και του Λογκανίκου καθ' όλη τη διάρκεια του αγώνα με ηγέτες των Π.Κολοκοτρώνη, τον Στ.Νικητρά, τον Π.Γιατράκο αλλά και τους ντόπιους οπλαρχηγούς από τις οικογένειες Παπαχριστόπου-

λου, Παπακαλού, Παπαθανασόπουλου, Γολόπουλου, Τζωρτζάκη, Ζάχαρη και

Καφετζή, συμμετείχε με μεγάλο αριθμό ντόπιων στρατιωτών σ' όλες τις μεγάλες μάχες της Επανάστασης του 1821, από τις μάχες στη νότια Αρκαδία (Ασέα, Κερασιά) έως ακόμα και την Πολιορκία της Ακρόπολης το 1827. Αξιοσημείωτη ήταν τέλος και η συμμετοχή των αγω-

Η περιοχή της Απάνω Ρίζας συμμετείχε με μεγάλο αριθμό ντόπιων στρατιωτών σ' όλες τις μεγάλες μάχες της Επανάστασης του 1821

Από την Ιστορία του τόπου μας

Η προσέλευση του κόσμου στην ημερίδα ήταν πάρα πολύ μεγάλη, γεγονός που μας χαροποίησε και απέδειξε ότι ο κόσμος αναζητά ποιοτικές και εναλλακτικές προτάσεις αλλά και αντικειμενική ενημέρωση ιδιαίτερα για τις ιστορικές του ρίζες.

Κατά την διάρκεια της Ημερίδας λειτούργησε παράλληλα Φωτογραφική Έκθεση για τα αρχαιολογικά μνημεία της περιοχής του βόρειου Ταυγέτου αλλά και Έκθεση Βιβλίου με θεματολογία για την ιστορία και την αρχαιολογία της Βόρειας Λακεδαίμονας.

νιστών στις μεγάλες πολιορκίες των κάστρων του Ναυπλίου, της Ακροκορίνθου, της Πάτρας, των φρουρίων της Αργολίδας και της Μεσσηνίας, στην άμυνα του Μεσολογγίου, αλλά και στην αναχαίτιση του Ιμπραήμ με αποστολή αγωνιστών του Δ.Πελλάνας, στις μάχες στο Μανιάκι, στη Βέργα του Αλμυρού και στο Πολυάραβο της Μάνης.

Εκτός από τις ανακοινώσεις κατά την διάρκεια της Ημερί-

δας λειτούργησε παράλληλα Φωτογραφική Έκθεση για τα αρχαιολογικά μνημεία της περιοχής του βόρειου Ταυγέτου αλλά και Έκθεση Βιβλίου με θεματολογία για την ιστορία και την αρχαιολογία της Βόρειας Λακεδαίμονας.

Η προσέλευση του κόσμου στην ημερίδα ήταν πάρα πολύ μεγάλη, γεγονός που μας χαροποίησε και απέδειξε ότι ο κόσμος αναζητά ποιοτικές και εναλλακτικές προτάσεις αλλά

και αντικειμενική ενημέρωση ιδιαίτερα για τις ιστορικές του ρίζες. Την ημερίδα τίμησαν ο Δήμαρχος και το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Πελλάνας, ο Βουλευτής κ.Αθανάσιος Δαβάκης, ο Νομάρχης Λακωνίας κ.Κωνσταντίνος Φούρκας, αλλά και ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ.Ιωάννης Βέργαδος.

Θερμές ευχαριστίες οφείλονται στο Δήμο Πελλάνας και στη Νομαρχία Λακωνίας, οι οποίοι

υπήρξαν συνδιοργανωτές της ημερίδας και οι οποίοι ανέλαβαν και την δέσμευση να βοηθήσουν το Συλλογό μας για την έκδοση των πρακτικών της Ημερίδας.

Ευχαριστούμε όλους όσους συμμετείχαν στην ημερίδα και δεσμευόμαστε ότι και τα επόμενα χρόνια θα διοργανώσουμε ανάλογες εκδηλώσεις.

Ο Πρόεδρος του Συλλόγου Ιωάννης Βέργαδος

POMEGRANATE - ΡΟΔΙΑ

Punica granatum L. - Punicaceae
Κοινά ονόματα: Ροδιά, Pomegranate, Granada (Ισπανικά), Grenade (Γαλλικά).

Η ροδιά πρωτοκαλλιεργήθηκε στην περιοχή από την Περσία μέχρι τα Ιμαλάια και τη βόρεια Ινδία και κατά την αρχαϊκή περίοδο μεταφέρθηκε και ευδοκίμησε στην περιοχή της Μεσογείου. Σήμερα καλλιεργείται ευρέως στην Ινδία, στα ξηρά μέρη της νοτιότερης Ασίας, στις Ανατολικές Ινδίες και στην τροπική Αφρική. Το δέντρο εισήχθη από τους Ισπανούς αποίκους στην Καλιφόρνια το 1769 και συνεχίζει να καλλιεργείται μέχρι σήμερα, κυρίως στα ξηρότερα μέρη της Καλιφόρνιας και της Αριζόνας.

Η ροδιά προτιμά τα εύκρατα, ημίξηρα κλίματα και υφίσταται βλάβες σε χαμηλές θερμοκρασίες.

Εξειλισσόμενες έρευνες έχουν δείξει ότι ο χυμός του ροδιού έχει εξαιρετικές θεραπευτικές και προληπτικές ιδιότητες, λόγω της παρουσίας αντιοξειδωτικών ουσιών. Μεταξύ των δράσεών του, ερευνάται η αντικαρκινική, η μείωση της κακής χοληστερόλης, η προστασία από την αρτηριοσκλήρυνση, επίδραση στον προστάτη κ.λ.π.

Στο Ισραήλ φτιάχνουν κρασί από

χυμό ροδιού. Το Ιράν σήμερα είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός ροδιών με πάνω από 57 000 εκτάρια «ροδοκηπους» και παραγωγή γύρω στους 550 000 τόνους ροδιών ετησίως, από τους οποίους ένα σημαντικό ποσοστό εξάγεται στο εξωτερικό.

ΕΛ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Butterfield, Harry M. A History of Subtropical Fruits and Nuts in California. University of California, Agricultural Experiment Station. 1963.
- Facciola, Stephen. Cornucopia: a Source Book of Edible Plants. Kampong Publications, 1990. pp. 166-167.
- Johns, Leslie and Violet Stevenson, Fruit for the Home and Garden. Angus and Robertson, 1985. pp. 215-218.
- Morton, Julia F. Fruits of Warm Climates. Creative Resources Systems, Inc. 1987. pp. 352-355.
- Popenoe, Wilson. Manual of Tropical and Subtropical Fruits. Hafner Press. 1974. Facsimile of the 1920 edition. pp. 375-383.

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΗ ΡΟΔΙΑ ΣΤΟΥΣ ΚΗΠΟΥΣ ΤΗΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ

Δεν ξέρω πόσοι έχουν συνειδητοποιήσει την απaráμιλλη ομορφιά όσων κήπων στην Καστανιά έχουν ροδιές. Και ίσως, στον πλούτο του καλοκαιριού να μην δίνουμε προσοχή σ' εκείνα τα κοκκινωπά ή λευκά άνθη με τα λιγοστά πέταλα και τον κόκκινο κάλυκα που παραμένει στο φρούτο. Όμως, το φθινόπωρο, όταν η φύση αναδιπλώνεται στα κιτρινοκαφέ, τα γυαλιστερά κιτρινοκόκκινα ρόδια πάνω στο αιθαλές έντονο πράσινο της ροδιάς, αποδεικνύουν ότι την παλέτα της φύσης δεν μπορεί να την φτάσει καμιά ανθρώπινη τέχνη. Ναι, αυτά συμβαίνουν στο Καστόρι. Και μάλιστα τα ρόδια αυτά πρέπει να ανήκουν σε καλή ποικιλία γιατί τόσο το μέγεθος, το ποσοστό του χυμού, και η γεύση είναι εξαιρετικά. Ίσως η λαϊκή σοφία να είχε γνώση της διατροφικής αξίας τού ροδιού καθώς το έχει απαραίτητο συστατικό στα κόλλυβα – ίσως ένα από τα θρεπτικότερα και υγιεινότερα παρασκευάσματα των ελληνικών εθίμων.

Πέρυσι, λόγω των πολλών βροχοπτώσεων, δεν είχαμε καλή ποιότητα - η ροδιά δεν θέλει πολύ νερό. Όμως παρά και την ευκολία με την οποία το φυτό πολλαπλασιάζεται – π.χ. από τις παραφυάδες – από ό,τι φαίνεται, η καλλιέργειά της περιορίζεται στον κήπο της χρυσοχέρας μητέρας, θείας, ή θείου, μόνο για οικογενειακή κατανάλωση. Που κι όταν αυτοί πάψουν να ασχολούνται, τότε το ρόδι θα γίνει εξωτικό φρούτο. Και εμείς στις πόλεις αγοράζουμε ρόδια προελεύσεως Ιράν. Και στα κατώφλια, την Πρωτοχρονιά, σπάμε εισαγόμενα ρόδια. Σήμερα, που οι τάσεις στη διατροφή οδηγούν σε υγιεινότερους δρόμους και τα αντιοξειδωτικά, επιτέλους, αναγνωρίστηκαν ως κρισιμότατοι παράγοντες για καλή υγεία και πρόληψη, το ρόδι και τα προϊόντα από ρόδι έχουν τη θέση τους στο ράφι. Μήπως πρέπει να ξανασκεφτεί κανείς πιο οργανωμένες καλλιέργειες;

ΕΛ

Το ζεύγυμά μας

Η ψηφιακή φωτογραφία πάει αγκαλιά με το Photoshop. Μερικές προσπάθειες.

Της Παναγιάς στην Καστανιά

Στις 08/09/2010 ημέρα εορτής της Γέννησης της Θεοτόκου εορτάσθηκε με λαμπρότητα και μεγαλοπρέπεια η μνήμη της εκκλησίας μας. Αν και εργάσιμη ημέρα οι συμπατριώτες μας αλλά και πολύς κόσμος από άλλα μέρη παρακολούθησαν με κατάνυξη τον Μεγάλο Εσπερινό την παραμονή, και ανήμερα τη Θεία Λειτουργία και την περιφορά της εικόνας της Παναγιάς στην πλατεία του χωριού μας. Παρέστησαν

ο Δήμαρχος και σύσσωμο το Δημοτικό Συμβούλιο. Στον Εσπερινό παρέστη και ο Νομάρχης κ. Κων/νος Φούρκας. Μετά τον εσπερινό, ο Εμποροεπαγγελματικός Σύλλογος διοργάνωσε και αυτή τη χρονιά μουσική βραδιά, στην πλατεία, με πολύ καλή μουσική και φαγητό. Στην εκδήλωση παραβρέθηκε αρκετός κόσμος, που διασκέδασε μέχρι τις πρωινές ώρες.

Μέρες γιορτής και κατάνυξης

Με τον αδύνατο ήχο της καμπάνας τους τα ξωκλήσια μας, το κάθε ένα στη δική του μέρα γιορτής, κάλεσαν και φέτος τους πιστούς να τιμήσουν τη μνήμη του αγίου τους. Στο κάλεσμα ανταποκρίθηκαν πολλοί. Εκεί ο παπά-Δημήτρης, πάντα στην ώρα του και στο ιερό του καθήκον, τέλεσε τη Θεία Λειτουργία. Εκεί και οι συμπατριώτες μας παρακολούθησαν με ευλάβεια. Σε κανένα ξωκλήσι δεν έλειψε η καθιερωμένη αρτοκλασία και η προσφορά του αγιασμένου άρτου μέσα στα ασπροντυμένα κάνιστρα.

Έτσι στις 20/07/2010, εόρτασε ο Προφήτης Ηλίας, μετά, πιο κάτω, η Αγία Παρασκευή στις 26/07/2010, και στην εκκλησία του Αγίου Μάμα, στις 27/07/2010 εόρτασε ο Άγ. Παντελεήμονας. Ακολούθησε στις αρχές Αυγούστου το εκκλησάκι του Σωτήρος, στις 06/08/

2010, στο κτήμα της οικογένειας Νικολόπουλου στα Περιβόλια.

Η εορτή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου τον Δεκαπενταύγουστο, από τις μεγαλύτερες εορτές της Χριστιανοσύνης, εορτάσθηκε με λαμπρότητα και θρησκευτική κατάνυξη στην κεντρική μας εκκλησία. Αρκετοί προτίμησαν να εκκλησιασθούν στην εκκλησία των Περιβολίων, που είχε την τιμητική της, καθώς και στο εκκλησάκι στον Κάρδαρη όπου δεν έλειψε και φέτος το καθιερωμένο γλέντι με μουσική και μπουζοπούλα.

Στις 29/08/2010 ήταν αρκετοί οι τολμηροί που ανέβηκαν και φέτος στην κορφή του βουνού μας για να εορτάσουν στο εκκλησάκι του Άι Γιάννη. Λίγες ημέρες μετά, στις 02/09/2010, στον Άγιο Μάμα εορτάσθηκε η μνήμη των Αγίων Μάμαντος και Ιωάννη του Νηστευτή.

Στην αγκαλιά του Ταΰγέτου

Η Παλλακωνική Ομοσπονδία Ελλάδος συμμετέχοντας με την ιδιότητα του συνδιοργανωτή στο Συνέδριο των Ομοσπονδιών ΗΠΑ και Καναδά, που πραγματοποιείται κάθε τέσσερα χρόνια στην Ελλάδα με τη συμμετοχή της Ένωσης Επαναπατρισθέντων Λακώνων, πραγματοποίησε μουσική εκδήλωση προς τιμή των ομογενών στο Μέγαρο Μουσικής, αίθουσα Λαμπράκη, την Κυριακή 19 Σεπτεμβρίου στις 20:30. Ο «Πολυδεύκης» ήταν εκεί.

Το πρόγραμμα περιλάμβανε τα έργα της Λάκαινας συνθέτιδος Πηγής Λυκούδη "Χορεύοντας με τον Ταΰγετο" – τραγούδια σε

ποίηση Νικηφόρου Βρεττάκου, που ερμήνευσε με ευαισθησία η Ελένη Πέτα και το συμφωνικό ποίημα "Η δίψα στο Μυστρά" του Γιάννη Ρίτσου, που ερμήνευσε ο Δημήτρης Μπάσης με τη μεστή, δωρική φωνή του. Την Καμεράτα-Ορχήστρα Φίλων της Μουσικής διηύθυνε ο Αλέξανδρος Μυράτ. Ο ηθοποιός Γιάννης Φέρτης απάγγειλε στίχους των δύο αγαπημένων ποιητών, που έγιναν οι κήρυκες της περιοχής, που ακουμπάει το Θεό με τον Ταΰγετο και τραγουδάει το βράχο με την ομορφιά της θάλασσας. Ήταν μια όμορφη, μαγική βραδιά!

Από το αρχείο του Γ. Λάττα, προσφορά στον “Πολυδεύκη” από τον Γιάννη Αρφάνη

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΟΥΜΕ .....ΝΑ ΚΑΤΑΓΡΑΨΟΥΜΕ ΚΑΙ.....
ΝΑ ΜΗΝ ΞΕΧΑΣΟΥΜΕ Ο,ΤΙ ΕΙΠΩΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟΥΣ (ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΟΥΣ) ΠΡΟΓΟΝΟΥΣ ΜΑΣ

Η ΕΥΓΕΝΟΥΛΑ

Η Ευγενούλα η μικρή η μικροπαντρεμένη
έχει τα σπίτια της ψηλά και χάρο δε φοβάται.
Ο χάροντας που τ' άκουσε, πολύ του κακοφάνη.
Μαύρο φιδάκι ντύθηκε και μαύρος κοντοστέρης
και κέντρωσε τη Βγενική στη γάμπα του ποδιού της.
Εξήντα γιατροί μπαϊζόβγαιναν, με γιατρικά στα χέρια
Μπαϊζόβγαινε κι η μάνα της με τα μαλλιά απλωμένα.
-Σήκω απάνω Βγενική κι έρχοντ' οι συμπεθέροι
-Έρχονται καλώς έρχονται, βάλ' τους να φαν' να πιούνε
βάλε δυο τάβλες θλιβερές και τα πισκίρια μαύρα
και τα ποτήρια που κερνάς και κείνα ραγισμένα
και ντύστε τη μικρότερη και δώστε τη για μένα.

ΕΒΓΑ ΗΛΙΕ

Έβγα ήλιε, έβγα λουλουδάκι,
να σεργιανίσουμε στο περιβολάκι
να βρω χώρο, να βρω πέρα να περάσω
να βρω την αγάπη μου να την
κουβεντιάσω
να της πω δυο λόγια, λόγια μπιστεμένα
να της πω αγάπη μου: «τρελαίνομαι για
σένα».

Τα παραπάνω μου τα είπε η θεία μου Πολυτίμη Καλαβρυτινού, ενενηνταοκτώ χρονών σήμερα, το γένος Κων/νου και Γαρυφαλλιάς Παπαθεοφιλόπουλου.
Το πρώτο τραγούδι χαράς και αγνής αγάπης, και το δεύτερο μοιρολόι, τραγούδι αβάσταχτου πόνου, λύπης, αλλά ταυτόχρονα τραγούδι που επισημαίνει, προβληματίζει και .....διδάσκει.
ΓΑΡΥΦΑΛΛΙΑ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗ -ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΑΚΗ

Έκθεση Ζωγραφικής

Γράφει ο Γιάννης Αρφάνης

Έκθεση ζωγραφικής με καθαρά ελληνικές ρίζες και ιδιαίτερη αναφορά στο μαρινικό τοπίο πραγματοποίησε ο συμπατριώτης μας Κ. Ρασσιάς στο Πολιτιστικό Κέντρο Μπακή, στο Καστόρειο, από 13 μέχρι 16 Αυγούστου 2010, στα πλαίσια των εκδηλώσεων του Δήμου Πελλάνας.

Ο Κων/νος Ρασσιάς γεννήθηκε στην Πελλάνα Σπάρτης το 1935. Κάτοικος Αθηνών από το 1948. Το 1993 εγκαταστάθηκε μόνιμα στη γενέτειρά του, όπου μετέφερε και

το εργαστήρι του της ζωγραφικής. Σπούδασε Πολιτικές Επιστήμες στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και εργάστηκε στη ΔΕΗ για 27 χρόνια.

Το ενδιαφέρον του για τη ζωγραφική ξεκινάει από τα πρώτα μαθητικά του χρόνια, αλλά συστηματικά ασχολείται με αυτή από το 1975.

Έχει πάρει μέρος σε πέντε ομαδικές εκθέσεις και έχει συνεργασθεί με γκαλερί των Αθηνών. Ο Κων/νος Ρασσιάς ουσιαστικά είναι αυτοδίδακτος. Λίγα μαθήματα πήρε από τους Δ. Μπαλάφα και

Δ. Χυτήρη, αλλά η συχνή επαφή του και οι γνωριμίες του με αρκετούς καλλιτέχνες των Αθηνών και παράλληλα η συστηματική του μελέτη σε θέματα αισθητικής φιλοσοφίας τον έφεραν κοντά στα αισθητικά αποτελέσματα του ζωγραφικού του έργου. Έργα του βρίσκονται σε ιδιωτικές συλλογές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό και έχει τιμηθεί για την προσφορά του στην πολιτιστική κίνηση με αναμνηστικό δίπλωμα από το Σύλλογο Ελλήνων Λογοτεχνών.

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ

Γεωργίτσι - Το Σχολείο

Ένα από τα 100 σχολεία, που έκανε δώρο ο εθνικός μας ενεργέτης Ανδρέας Συγγρός στην ελεύθερη Ελλάδα, είναι και αυτό που ανήγειρε στο καπετανοχώρι Γεωργίτσι, σε αναγνώριση της προσφοράς του στον Απελευθερωτικό Αγώνα του Έθνους κατά το 1821. Πρόκειται για το κτίριο του παλαιού δημοτικού σχολείου το οποίο πρέπει να κατασκευάστηκε μετά το 1850 και επισκευάστηκε το 1924 από το Σύλλογο των Γεωργιτσιάνων στην Αμερική «Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ». Εκεί στεγάστηκε το εξατάξιο δημοτικό σχολείο του χωριού μέχρι το 1938, οπότε μετεγκαταστάθηκε και λειτούργησε μαζί με το ημιγυμνάσιο στο νέο κτίριο του σχολείου, που και αυτό κατασκεύασαν οι ξενιτεμένοι Γεωργιτσιάνοι του Συλλόγου «Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ».

Το νέο σχολείο κτίστηκε το 1933 σε σχήμα Γ με δύο προαύλια: ένα βορεινό για τα κορίτσια και ένα ανατολικό για τα αγόρια. Δάσκαλοι που άφησαν εποχή ήταν: η Ρωξάνη Σαρελάκου, ο Παπαδημητράκης Γκουζούλης, ο Χρίστος Κουρέτας και ο Χρίστος Βουκίδης (1889-

1890 Γ.Α.Κ Σπάρτης).

Στην εβδομαδιαία εφημερίδα της Σπάρτης, «ΗΧΩ ΤΟΥ ΤΑΪΤΕΤΟΥ», αρ. φύλλον 293/24-8-1876 διαβάζουμε: «Επανειλημμένως, ως πληροφορούμεθα, ο Νομάρχης Κ. Δούκας εσύστησεν εις το επί της δημοσίας εκπαιδευσεως Υπουργείον τον αξιόλογον δημοδιδάσκαλον Κ. Π. Οικονόμου εις πλήρωσιν της από πολλού χηρενούσης θέσεως εν τη δημοτική Σχολή Γεωργιτσίου. Παρακαλούμεν τον Υπουργόν Μήλησιν, όπως χάριν της νεολαίας του μεγάλου εκείνου χωρίου επινεύσει εις τον διορισμόν τούτον, ως τα μάλιστα λυσιτελή και επείγοντα».

Στα Γενικά Αρχεία του Κράτους υπάρχουν «Μαθητολόγια» και «Βιβλίον Πιστοποιητικών Σπουδής»:

- 1) για το Ελληνικό Σχολείο Γεωργιτσίου από 1906-1928
- 2) για το Ημιγυμνάσιο από 1929-1938 και
- 3) για το Αστικό Σχολείο από το 1939 μέχρι το 1944-45.

Αγαπητοί φίλοι/φίλες,
Θερμά συγχαρητήρια για το περιοδικό που έχετε την καλοσύνη να μου αποστέλλετε. Το διαβάζω κάθε φορά με ξεχωριστό ενδιαφέρον και χαίρομαι την ώραία προσπάθεια.
Πιστεύω πια ότι μόνο μικροί πυρήνες - και εσείς είστε ανάμεσα σε αυτούς - συμβάλλουν ώστε να περισωθεί ό,τι είναι δυνατόν από τον τόπο.

Με τις ευχαριστίες μου και τις ευχές μου να συνεχίζετε με την ίδια πίστη και αφοσίωση την ώραία προσπάθεια.
Γεωργία Κακούρου Χρόνη.

-----
*Dr. Georgia Kakourou Chroni
Curator of the National Gallery*

*Coumantaros Art Gallery
Branch of the National Gallery
Palaiologou and Thermopylon
Sparta 231 00*

Βιβλία

ΔΗΜΗΤΡΗ ΨΑΘΑ
Στη Χώρα των Μυλόρδων
Εκδόσεις Μαρία Δ. Ψαθά

Εκδόθηκε το 1997, στο πλαίσιο των επετειακών εκδόσεων για τα 90 χρόνια από τη γέννηση του Δημήτρη Ψαθά (1907-1997), ενώ η πρώτη έκδοση του βιβλίου χρονολογείται στο 1951. Ο συγγραφέας της θρυλικής «Μαντάμ Σουσου» περιγράφει στο βιβλίο αυτό τις εντυπώσεις από το ταξίδι του στην

μεταπολεμική Αγγλία, με τη δημοσιογραφική του ιδιότητα. Συνήθειες της καθημερινότητας των Εγγλέζων της εποχής, όπως «η τέχνη του τρώγειν αγγλισί», αλλά και γενικότερα το φέρεσθαι ενός λαού τόσο διαφορετικού, περιγράφονται από τον Ψαθά με τη γνωστή του διάθεση διακωμώδησης κάθε ιδιότυπης ανθρώπινης συμπεριφοράς. Μαζί με το συγγραφέα, και παρότι τις δυσκολίες του επικοινωνούν στην αγγλική γλώσσα, περιδιαβαίνουμε το Χάιντ Παρκ με τους ρήτορές του, παρακολουθούμε από το θεαρείο πως συνεδριάζει η Βουλή των Κοινοτήτων, πηγαίνουμε στην Οξφόρδη αλλά και στο... αυτόφορο, συνομιλούμε με την ξενιτεμένη Καρυάτιδα και γινόμαστε μάρτυρες της προσπάθειας ενός λαού στις φάμπρικες και τα ανθρακωρυχεία για ανόρθωση μέσα από τις σπάχτες του πολέμου.

Το εξώφυλλο φιλοτέχνησε ο ζωγράφος Γιώργος Κουζούνης.

Κατερίνα Α. Κεμερίδου

ANDRÉ GORZ
«Γράμμα στη Ντ.- Ιστορία ενός έρωτα»,
Εκδόσεις Ποταμός, Αθήνα 2008

Ο Αντρέ Γορζ, το πιο κοφτερό μυαλό της Ευρώπης, κατά τον Σαρτρ, πολιτικός σχολιαστής και συνιδρυτής του Νουβέλ Ομπσερβατέρ, γράφοντας αυτό το γράμμα, λίγο χρονικό διάστημα πριν την οικειοθελή αναχώρησή τους από το μά-

ταιο τούτο κόσμο, στην επί 58 χρόνια σύντροφό της ζωής του, της κάνει μια δημόσια ερωτική εξομολόγηση, ομολογώντας την ανεξίτηλη παρουσία της, μέσα στην πλήρη πολιτικής δράσης ζωή τους. «Αναρωτήθηκα ποιο είναι το ασήμαντο από το οποίο πρέπει να παρατηθώ για να αφοσιωθώ στο σημαντικό», «Εσύ είσαι το ουσιώδες, χωρίς το οποίο όλα τα υπόλοιπα χάνουν το νόημα και τη σημασία τους...Μα δεν μπορεί να υπάρξει έρωτας μια σκάλα πιο κάτω; Δεν μπορεί να υπάρξει ερωτικό πάθος λάιτ, χωρίς την πλήρη, την απόλυτη, την ολοκληρωτική ταύτιση;»

Ε. Λαμπή

Μικρές πληροφορίες για τη ζωή των κατοίκων της περιοχής της Καστανιάς

Συλλογή πληροφοριών- επιμέλεια κειμένων: Ε. Βλαχογιάννη

Επειδή, πολλά κοινωνικά θέματα, αλλά και άλλες εκδηλώσεις, μας διαφεύγουν ή δεν τα μαθαίνουμε έγκαιρα, παρακαλούμε τους αναγνώστες μας και μέλη μας, να μας ενημερώνουν για τα συμβαίνοντα, είτε μέσω των ανταποκριτών μας, είτε, απ' ευθείας, σε μας τους ίδιους.

ΑΦΙΞΕΙΣ ΟΜΟΓΕΝΩΝ ΜΑΣ

Οι ομογενείς μας, που προτίμησαν και αυτή τη χρονιά να περάσουν τις καλοκαιρινές τους διακοπές στο όμορφο Καστόρι, είναι από Αμερική: ο Κων/νος Ηλ. Τσίχλης με τη σύζυγό του Αγγελική, η Γεωργία Κ. Τσίπουρα με το σύζυγό της Αντώνη Αντωνέλο, η Ευγενία Χ. Λαμπή-Μάρκου με το γιό της Βασίλη, η Δέσποινα Π. Ρεξίνη με το σύζυγό της Κώστα Νιργιανάκη, η Ελένη Αλεβίζου-Νικολακάκη και τα παιδιά της Αντώνιος και Ιωάννα, οι αδελφοί Ηλίας και Βαγγέλης Γ. Κουτρομπής, ο Σταμάτης Ζ. Κουτρομπής με τη σύζυγό του Αυγή, η Αγγελική Γ. Νικολοπούλου, ο Λιαπέρδος Θανάσης του Αθανασίου, η Σταθούλα Ν. Χίου και τα παιδιά της Μπάμπης και Σωτήρης με τη σύζυγό του Κούλα, ο Δημήτριος Ιωαν. Ρεξίνης με τη σύζυγό του Μαγδαληνή και το γιό τους Ιωάννη, ο Παναγιώτης Πέτρ. Ζούζουλας με τη σύζυγό του Ελένη Αλεξανδράκη, ο Παναγιώτης Πολ. Σταυρόπουλος με τη σύζυγό του Καίτη και το γιό τους Πολυζώη, η Μαρία Τσίχλη-Γιαννακάκη, ο Κων/νος Δημ. Αγγελόπουλος, ο Παναγιώτης και η Ευθαλία Περγάρη με την κόρη τους Αικατερίνη-Γεωργία (παιδιά του Ανδρέα και της Γεωργίας Φροντζή (Αντωνάκη)), η Αγγελική Β. Κουτρομπή με τον σύζυγό της Θεοδόση Κοτζαμάνη.

Από Αυστραλία: Ο Νικόλαος Ξυδογιαννόπουλος του Ιωάννη με τη σύζυγό του Παναγιώτα, ο Ιωάννης Γ. Μανιάτης και η αδελφή του Ουρανία, ο Νικόλαος Μαραπάς με τη σύζυγό του Μαίρη, η Λορέτα Στεφανοπούλου (εγγονή του Π. Κονιδισιώτη), ο Κων/νος Π. Κονιδισιώτης, η Ελένη Σαμπανίδου-Κάτσιου και η Πολυξένη Σαμπανίδου-Παπαϊωάννου, ο Γεώργιος Ζ. Κουτρομπής με τη σύζυγό του Ντίνα και την κόρη τους Στέλλα, ο Μιχάλης Γ. Βουρδούσης με τη σύζυγό του Ελένη, τα παιδιά τους και εγγόνια τους, ο Γεώργιος Βασιλάς (γιος τής Αγγελικής Αλειφέρη) με τη σύζυγό του Σεβαστή και τα παιδιά τους Προκόπη και Μαρία.

Από Καναδά: Ο Γιάννης Δ. Κάτσιος με τη σύζυγό του Ελένη Τηγκλιανίδου, η Αγγελική Θεοφιλάκη-Κύρκου και η Κυριακούλα Θεοφιλάκη-Λαζαρά, ο Νίκος

Ιωαν. Ρουμελιώτης με τη σύζυγό του Παναγούλα Ιωαν. Σταυροπούλου, ο Γεώργιος Κ. Ζάβρας και η σύζυγός του Αθηνά Αρ. Ζούζουλα, ο Νίκος και ο αδελφός του Γεώργιος Κ. Λάμπου, ο Σάββας Θεοδ. Σμυρνιός και ο Κώστας Δημ. Σμυρνιός, ο Παναγιώτης Βουραντώνης με τη σύζυγό του Ντόνα και οι αδελφοί Κώστας και Βασίλης Γ. Σαμπανιδής.

ΓΑΜΟΙ

Η Νεκταρία Κολοκυθά του Ηλία και της Μαρίας Πανατζέλου και ο Ηλίας Κοψιάς του Παντελή παντρεύτηκαν στις 10/07/2010, στον Ι.Ν. Αγίου Νίκωνος, στη Σπάρτη.

Η Ιωάννα Παπαδοπούλου του Παναγιώτη και ο Δημήτριος Καράγιαννης του Αριστοτέλη παντρεύτηκαν στις 11/07/2010, στον Ι.Ν. της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, στην Αγόριανη.

Η Μαρία Τσάκωνα του Ηλία και ο Χριστόφορος Κων/νου Μπιστόλας παντρεύτηκαν στις 28/08/2010, στον Ι.Ν. Αγίου Νικολάου, στους Σουσιτιάνους.

Η Αγγελική Βουρδούση του Ηλία και ο Αθανάσιος Ξυδόπουλος του Ιωάννη παντρεύτηκαν στις 25/09/2010, στον Μητροπολιτικό Ι.Ν. « Ευαγγελισμός της Θεοτόκου », της Σπάρτης.

Η Αλεξία Αναστασία και ο Μιχάλης Ιορδανίδης (εγγονός της Παναγιώτας Καράγιαννη) παντρεύτηκαν στις 18/09/2010, στον Ι.Ν. Αγίου Βασιλείου στον Πειραιά.

Η Ειρήνη Καστελλάρου του Αντωνίου και ο Ευστράτιος Γιαννίτσας του Ιωάννου παντρεύτηκαν στις 25/09/2010, στο Κορωπί στο κτήμα «Κρωπίας Γή».

Στους νεόνυμφους ευχόμαστε να ζήσουν ευτυχισμένοι με καλούς απογόνους.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Η Αγγελική Ευθυμιοπούλου και ο Γεώργιος Δημητριάδης του Παναγιώτη απέκτησαν στις 03/07/2010 ένα κοριτσάκι.

Η Βασιλική Οικονομάκου του Γεωργίου και της Ευγενίας Αναστ. Ρουμελιώτη και ο Δημήτριος Νίκας απέκτησαν στις 12/07/2010 ένα αγοράκι.

Η Αναστασία Μενίδη του Βασιλείου και ο Απόστολος Παναγιωτάκης απέκτησαν στις 14/07/2010 ένα κοριτσάκι.

Η Παναγιώτα Π. Μαϊμώνη και ο Γεώργιος Οικονομάκης του Ιωάννη απέκτησαν στις 27/07/2010 ένα κοριτσάκι.

Ο Ιερέας μας, Πατήρ Δημήτριος Μητρης και η Πρεσβυτέρα Αγγελική απέκτησαν στις 11/09/2010 το τέταρτο παιδί τους, ένα κοριτσάκι.

Ευχόμαστε στους γονείς να τους ζή-

σουν και τα νεογέννητα να είναι καλότυχα και ευτυχισμένα.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Η Παναγιώτα Π. Γεώργαρη και ο Δημήτριος Γ. Αλαφόγιαννης βάπτισαν το αγοράκι τους στις 03/07/2010, στον Ι.Ν. του Αγίου Γεωργίου στα Περιβόλια και του έδωσαν το όνομα Γεώργιος.

Η Παναγιώτα Αθ. Παπαδόπουλου και ο Χρήστος Γενοβέζος βάπτισαν το κοριτσάκι τους στις 17/07/2010, στον Ι.Ν. της Υπαπαντής του Χριστού στο Γεωργίτσι και του έδωσαν το όνομα Αποστολία.

Η Αγγελική Π. Τζωρτζάκη και ο Εμμανουήλ Γ. Διακουμάκης βάπτισαν στις 15/08/2010 το αγοράκι τους στην Ιερά Μονή Καστρίου και του έδωσαν το όνομα Γεώργιος.

Η Ντίνα Γαρουφάλλη και ο Γεώργιος Ρούμπος βάπτισαν το κοριτσάκι τους στις 28/08/2010 στην Ιερά Μονή Καστρίου και του έδωσαν το όνομα Μαρία-Ιωάννα.

Η Κατερίνα Γ. Μουτή και ο Χρήστος Κ. Αρβανίτης βάπτισαν στις 11/09/2010 το κοριτσάκι τους στην Ιερά Μονή Καστρίου και του έδωσαν το όνομα Μαρία-Αγγελική.

Η Μαίρη Λιάπη της Ποτούλας Γ. Αλειφέρη και ο Βασίλης Γκερλής βάπτισαν το κοριτσάκι τους στις 18/09/2010 στον Ι.Ν. του Προφήτη Ηλία, στη Νέα Πεντέλη Αττικής και του έδωσαν το όνομα Λητώ.

Η Αλεξία Αναστασία και ο Μιχάλης Ιορδανίδης (εγγονός της Παναγιώτας Καράγιαννη) αμέσως μετά την τέλεση του γάμου τους στις 18/09/2010, στον Ι.Ν. Αγίου Βασιλείου στον Πειραιά, βάπτισαν το αγοράκι τους και του έδωσαν το όνομα Ιωάννης.

Η Γεωργία Κ. Αρβανίτη και ο Παναγιώτης Ευστ. Παρασκευόπουλος βάπτισαν στις 19/09/2010 το αγοράκι τους στην Ιερά Μονή Καστρίου και του έδωσαν το όνομα Ευστάθιος.

Ευχόμαστε στους γονείς να τους ζήσουν και στα νεοφώτιστα να ευτυχίσουν στη ζωή τους.

ΠΕΝΘΗ

Η Αγγελική Δημ. Σελενίκα-Τριανταφυλλοπούλου πέθανε στις 05/07/2010 στην Αθήνα σε ηλικία 80 ετών.

Ο Παναγιώτης Μπελίτσος του Νικολάου πέθανε στις 07/07/2010 στη Μονεμβάσια, σε ηλικία 77 ετών και κηδεύτηκε στο Καστόρειο.

Η Ελένη Κουτσουμπού του Κων/νου πέθανε στις 26/07/2010 στην Αμερική, σε ηλικία 100 ετών.

Η Παναγιώτα Σαμπανίδου του Χαρα-

λάμπους πέθανε στις 31/07/2010 στα Σερβείκα, σε ηλικία 75 ετών.

Ο Αλέκος Λάζαρης του Νικολάου πέθανε στις 09/08/2010 στην Αυστραλία, σε ηλικία 79 ετών.

Η Παναγιώτα Ζούζουλα του Γεωργίου πέθανε στις 09/08/2010 στη Σπάρτη, σε ηλικία 85 ετών και κηδεύτηκε στο Καστόρειο.

Ο Γιάννης Λιαπέρδος του Αθανασίου πέθανε στις 24/08/2010 στην Αθήνα, σε ηλικία 77 ετών και κηδεύτηκε στο Καστόρειο.

Η Μαρία Λαγανά του Χρήστου πέθανε στις 31/08/2010 στο Καστόρειο, σε ηλικία 85 ετών.

Ο Κώστας Παρασκευόπουλος του Γεωργίου πέθανε στις 04/09/2010 στα Περιβόλια, σε ηλικία 71 ετών.

Ο Νικόλαος Σμυρνιός του Νικήτα πέθανε στις 04/09/2010 στην Αυστραλία, σε ηλικία 68 ετών.

Ο Βασιλική Μουτή του Θεοφάνους πέθανε στις 04/09/2010 στην Αμερική σε ηλικία 83 ετών.

Ο Θεόδωρος Συνοδινός του Γεωργίου πέθανε στις 11/09/2010 στη Σπάρτη σε ηλικία 81 ετών.

Η Ελένη Τσίπουρα του Ηλία, πέθανε στις 13/09/2010 στα Περιβόλια σε ηλικία 93 ετών.

Η Τριαντάφυλλη Αγγελάκη του Κων/νου πέθανε στις 17/09/2010 στο Καστόρειο σε ηλικία 102 ετών.

Συλλυπούμαστε τους οικείους και τους ευχόμαστε την από Θεό παρηγορία.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστούμε θερμά τον Δήμαρχο του Δήμου Οινόυντος κ. Ευάγγελο Βαλιώτη, που διέθεσε στο σύλλογό μας το περίπτερο στη Γιορτή της Ελιάς στη Σελλασία, τον Γεώγιο Κονιδισιώτη, που μας διέθεσε τηλεόραση και βίντεο από το κατάστημα «ΚΟΤΣΟΒΟΛΟΣ» για προβολή φωτογραφιών και βιντεοσκοπήσεων από δραστηριότητες του συλλόγου μας, και τους Βασίλη Λαγανά και Πανάγο Γεώργαρη που έφτιαξαν τα CD που προβάλλονταν στο περίπτερο.

Επίσης, ευχαριστούμε θερμά τη ζωγράφο και γλύπτρια Βασιλική Αντωνάκη που, αφιλοκερδώς και αυτή τη φορά, διηύθυνε το καλλιτεχνικό εργαστήριο που πραγματοποιήθηκε για τα παιδιά στις 23/07/2010.

Ζούμε στην Κασσιμά

ΣΥΝΤΑΓΕΣ από το χωριό μας

ΞΥΝΟΝΤΟΜΑΤΕΣ ΜΕ ΠΑΤΑΤΕΣ ΓΙΑΧΝΙΣΤΕΣ

Συνταγή από τον Μπαρμπαγιάννη Σταυρόπουλο.

Τσιγαρίζουμε κρεμμύδι με ελαιόλαδο. Ρίχνουμε τις ντομάτες και τις πατάτες χοντροκομμένες. Προσθέτουμε πιπέρι και αλάτι.

Όταν κοντεύουν να βράσουν, ρίχνουμε και μπελντέ.

Είναι τοπική συνταγή του χωριού μας και γίνεται με τις τελευταίες πράσινες ντομάτες.

ΧΟΡΗΓΙΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΜΑΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΑΚΟΣ	20 €
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΝΑΓΑΚΟΣ	64 €
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Κ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ	50 €
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ζ. ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΗΣ	100 €

Για 4^η συνεχή χρονιά θα πραγματοποιηθεί, στις 27 Νοεμβρίου 2010 ημέρα Σάββατο, η γιορτή της Μπουκουβάλας στον Άγιο Μάμα. Ο Σύλλογος Φίλων του Βουνού Ταυγέτου «ΛΟΥΣΙΝΑ» έχει αρχίσει ήδη τις ετοιμασίες και εμείς όλοι θα είμαστε εκεί να δοκιμάσουμε τη νόστιμη μπουκουβάλα και τα άλλα εδέσματα, που θα προσφερθούν υπό τον ήχο καλής ζωντανής μουσικής. Ας είναι ένα χαρούμενο και ευχάριστο αντάμωμα όλων μας για την υποδοχή της νέας σοδειάς του λαδιού.

ΠΡΑΤΗΡΙΟ

ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ & ΛΙΠΑΝΤΙΚΩΝ

- ΜΠΑΤΑΡΙΕΣ
- ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ
- ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ

Θεοδωρακόπουλος Παναγιώτης

Καστόρι

Τηλ.: 27310 57515 & 57811 • Κιν.: 6973209820

ΨΗΣΤΑΡΙΑ Ο ΠΛΑΤΑΝΟΣ

ΓΚΛΕΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΤΣΙ ΛΑΚΩΝΙΑΣ - ΤΗΛ. 27310 61057

ΓΙΑΤΙ Η ΟΜΟΡΦΙΑ ΕΙΝΑΙ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΝΙΑ

Το πρόσωπο καθρεφτίζει την καθαρότητα ολόκληρου του σώματος. Άρα επηρεάζεται και από το είδος της διατροφής. Συμπληρωματικά, παρακάτω, δίνεται μια διαδικασία περιποίησης του δέρματος του προσώπου, σε τρία βήματα, παρμένη από μια αρχαία συνταγή της Ιατρικής Αγιουρβέδα.

Καθαρισμός

Φτιάχνουμε ένα μίγμα από ίσες ποσότητες: αλεύρι από ρεβύθια, γάλα σε σκόνη, τριμμένο μοσχοκάρυδο, ξύσμα λεμονιού και τριμμένο κόλιανδρο. Σε κάθε χρήση (μια φορά την εβδομάδα) αναμιγνύουμε μισό κουταλάκι του γλυκού με νερό, ώστε να προκύψει αλοιφή. Την απλώνουμε στο πρόσω-

πα τρίβοντάς το για απολέπιση και την αφήνουμε να στεγνώσει. Την ξεπλένουμε με νερό.

Αναζωογόνηση

Διαλύουμε ίση ποσότητα χυμού λεμονιού σε χυμό αλόης. Εναλλακτικά, ανοίγουμε ένα φύλλο αλόης στη μέση, στύβουμε πάνω χυμό λεμονιού και τρίβουμε το πρόσωπο. Το αφήνουμε 2 λεπτά και πλένουμε με νερό. Διεγείρει τις ίνες κολλαγόνου.

Θρέψη

Απλώνουμε στο πρόσωπο αμυγδαλέλαιο, στο οποίο έχουμε προσθέσει ορισμένες σταγόνες αιθέριου ελαίου. Εναλλακτικά μπορεί να χρησιμοποιηθεί βαλσαμόλαδο.

ΕΛ

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ

ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ Τηλ: 57747
ΟΙΚ. 22227
ΠΑΜΤΕΛΗΣ ΚΙΝ. 6942 407789

ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

SUPER MARKET
ΕΡΓΑΣΙΑ
ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ - ΑΔΡΕΥΤΙΚΑ
ΧΡΩΜΑΤΑ - ΣΙΔΗΡΙΚΑ
ΣΙΔΗ ΥΓΕΙΝΗΣ - ΠΛΑΚΑΚΙΑ
ΠΕΡΙΦΡΑΣΕΙΣ - ΤΖΑΜΙΑ
ΚΑΣΤΟΡΙ ΤΗΛ / FAX: 27310 57218

Ευαγγέλιος Νικολαοπούλου
Καστόριος Δήμου Πελλάνας - Λακωνία - Σπάρτη
ΤΚ 23100,
τηλ: 27310 57118, 6909482756, fax: 27310 57205
www.kastorihotel.com - www.focusgreece.gr
email: info@kastorihotel.com

“Θυμήθηκα”...

Αυτός ο Αύγουστος ήταν πολύ ζεστός μήνας. Απομεσήμερο στις 28/8/2010 καθόμουν στην πλατεία με μια παρέα συνομηλίκων μου. Παιδιά, μια δεκαετία μικρότερα από εμάς, ετοιμάζονταν ν' ανέβουν στο βουνό αποβραδís, για να τιμήσουν τον Άι Γιάννη. Ανάμεσά τους ήταν ο Τάκης, ο Παντελής, ο Μπάμπης, ο Θανάσης και άλλα παιδιά από το Καστρί και τα Περιβόλια. Ήταν μια μικρή παρέα, που από ό,τι είπαν θα συναντούσαν κι άλλους για να περάσουν καλά.

Γύρισε λοιπόν το μυαλό μας πίσω, περίπου 30 χρόνια, όταν ήμασταν παιδιά. Τότε δεν υπήρχαν μηχανάκια ή αυτοκίνητα, παρά μόνο μουλάρια και γαϊδούρια. Και εντάξει, όσοι είχαν δικά τους και τα γνώριζαν, εγώ που δεν είχα και η μάνα μου δανειζόταν από την Μπελιτσο-Σταμάτα (θεός χωρέστην, με είχε σώσει). Τα φορτώναμε με φαγητά, με κουρελούδες και κουβέρτες και όχι μόνο. Ήταν απαραίτητο να έχουμε φροντίσει και για την τροφή τους (σανό μέσα σε σακούλι). Απίστευτες εμπειρίες. Συγκεντρωνόμαστε στο Νεκροταφείο νωρίς το μεσημέρι, γιατί είχαμε 4 ώρες δρόμο και ανηφορίζαμε.

Τότε η ζέστη ήταν ανεκτή ή εμείς αντέχαμε. Φτάναμε στη Λουσίνα και εκεί συναντούσαμε πολύ κόσμο. Κάποιοι έμεναν στο βουνό σαν παραθεριστές. Μερικές φορές μέναμε εκεί και ανηφορίζαμε την άλλη μέρα το πρωί. Εμένα μου άρεσε μια χρονιά, που ανεβήκαμε και βρήκαμε εκεί πολλούς άλλους, κυρίως μεγαλύτερους. Άναψαν φωτιές, έψησαν καλαμπόκια και οι μεγαλύτεροι κατανάλωσαν αλκοόλ με αποτέλεσμα ν' αρχίσουν το τραγούδι και να υπάρξει ένα κέφι μέχρι το πρωί, που ήρθε ο παπάς και οι ψαλτάδες και αυτό να συνεχίζεται.

Χρόνια παρείστικα. Απίστευτα χρόνια. Είμαι ευτυχής που τα έζησα. Τότε ήταν πολύς ο κόσμος και ήταν πολλοί οι άρτοι. Χορταίναμε απ' αυτούς γιατί ήταν νηστεία.

ΥΓ. Καταφέραμε κι εμείς και ανεβήκαμε και φέτος κουβαλώντας ένα σακουλάκι άμμο, που είχαν ετοιμάσει από το Σύλλογο της Λουσίνας για τη σκεπή της εκκλησίας. Το χαρήκαμε πάρα πολύ. Συγχαρητήρια για την κίνηση.

Καίτη Σμυρνιού

Εικόνες από τη φύση μας

Urginea maritime
Ουργινέα η παράλια
(ασκελετούρα, κρεμμύδα)

Είναι φυτό πολυετές με μεγάλο βολβό που φτάνει τα 15 εκ. σε διάμετρο. Τα φύλλα του είναι λεία, πλατειά και λογχώδη και λίγο πριν την άνθηση το καλοκαίρι εξαφανίζονται. Ο ανθοφόρος βλαστός είναι λεπτός, κοκκινωπός, όρθιος χωρίς φύλλα. Τα άνθη σε πυκνή ταξιανθία, λευκά με ρόδινο νεύρο.

Είναι φυτό δηλητηριώδες με πολλές ωστόσο φαρμακευτικές χρήσεις. Παρά το όνομά του το συναντάμε σε χέρσες τοποθεσίες, φρύγανα, ελαιώνες μέχρι την ορεινή ζώνη. Θεωρείται σύμβολο της καλοτυχίας και γι αυτό το βλέπουμε κρεμασμένο στις πόρτες των σπιτιών την Πρωτοχρονιά.

Φωτογραφία: Βασ. Λαγανάς

Κείμενο: Κων. Λαγανάς